

Sosiaali- ja terveydenhuollon
asiakasmaksut
1.7.2021 alkaen

Sisällys

1	ASIAKASMAKSU, MAKSUN MÄÄRÄÄMINEN JA ENIMMÄISMÄÄRÄ	1
1.1	Kaikissa asiakasmaksupäätöksissä sovelletaan	1
1.2	Asiakasmaksun enimmäismäärä	1
1.3	Asiakasmaksun alentaminen tai perimättä jättäminen.....	1
2	MAKSUKATTO.....	2
2.1	Sotainvalidit	3
2.2	Poissaolot	3
3	TERVEYDENHUOLLON MAKSUT AVOSAIRAANHOIDOSSA.....	4
3.1	Avosairaanhoidon lääkäripalvelut.....	4
3.2	Avosairaanhoidon hoitajapalvelut (sairaanhoitaja/ terveydenhoitaja).....	4
3.3	Kotisairaalapalvelut	5
3.4	Ohjattu avosairaanhoidon ryhmätoiminta.....	5
3.5	Suun ja hampaiden tutkimus ja hoito	5
3.5.1	Maksu tutkimuksesta, hammastarkastuksesta ja sairauksien hoidosta toimenpiteeltä vaativuusluokan mukaan.....	5
3.5.2	Kuvantamistutkimukset.....	6
3.5.3	Proteettiset toimenpiteet.....	6
4	LÄÄKINNÄLLINEN KUNTOOUTUS	6
5	KUNTOOUTUSPALVELUT	6
5.1	Yksilökohtainen fysio- ja toimintaterapia.....	6
5.2	Fysioterapian ohjattu ryhmäkuntoutus	6
5.3	Kotikuntoutuksen maksut.....	6
6	ERIKOISSAIRAANHOIDON MAKSUT	7
6.1	Sairaalan poliklinikkamaksu	7
6.2	Päivystys	8
6.3	Päiväkirurginen toimenpidemaksu	8
6.4	Sarjassa annettava hoito erikoissairaanhoidossa	8
6.5	Ohjattu ryhmätoiminta.....	9
6.6	Laboratorio- ja kuvantamistutkimukset.....	9
6.7	Hengityshalvauspotilaalle järjestettävä hoito	9
6.8	Maksu lääkärintodistuksesta/ lausunnosta.....	9
7	KÄYTTÄMÄTTÄ JA PERUUTTAMATTA JÄTETYSTÄ PALVELUSTA PERITTÄVÄ MAKSU.....	11
7.1	Muualta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu	11
8	SAIRAANKULJETUS.....	11
9	KELAN MATKAKORVAUKSET (EI OLE ESSOTEN ASIAKASMAKSU)	11
10	LAITOSHOITOMAKSUT	12

10.1	Lyhytaikainen laitoshoido	12
10.2	Päivä- ja yöhoidon maksu	12
10.3	Kuntoutushoidon osastohoito	12
10.4	Pitkäaikainen laitoshoido.....	13
10.5	Vuodeosastolla yöpyvä omainen	13
11	VANHUS- JA VAMMAISPALVELUT	14
11.1	Tukipalvelumaksut ja päivätoiminnan maksut	14
11.2	Kotihoidon maksut.....	15
11.2.1	Jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu	16
11.2.2	Kotihoidon arviointijakson, kotihoidon tilapäisten käyntien ja kotikuntoutuksen maksut ...	19
11.3	Jaksohoidon, lyhytaikaisen palveluasumisen ja lyhytaikaisen tehostetun palveluasumisen maksut	20
11.4	Lyhytaikaisen perhehoidon maksut	20
11.5	Pitkäaikainen palveluasuminen	21
11.5.1	Tukipalvelumaksut pitkäaikaisessa palveluasumisessa.....	23
11.6	Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen perhehoidon maksut.....	24
11.7	Vammaispalvelut	26
11.7.1	Kehitysvammahuollon asiakasmaksut	26
11.7.2	Vammaispalvelulain mukaiset asiakasmaksut	27
12	MIELENTERVEYS- JA PÄIHDEPALVELUT	28
12.1	Lyhytaikaisen päihdelaitoskuntoutuksen maksut	28
12.2	Tukiasumisen maksut	28
12.3	Palveluasumisen maksut.....	31
12.3.1	Tukipalvelumaksut pitkäaikaisessa palveluasumisessa.....	33
12.4	Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen maksut	33
13	PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT/ ASIAKASMAKSUKÄYTÄNTÖ.....	36
13.1	Perhesuunnitteluneuvolan maksut.....	38
14	MUUT MAKSUT.....	39

1 ASIAKASMAKSU, MAKSUN MÄÄRÄÄMINEN JA ENIMMÄISMÄÄRÄ

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut 1.7.2021 alkaen ovat voimassa koko Etelä-Savon sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän (Essoten) alueella.

Asiakkaan siirtyessä Essoten yksiköstä toiseen (laitoshoito-asumisyksiköt/asumisyksiköt-laitoshoito/laitoshoito-laitoshoito/asumisyksikkö-asumisyksikkö) ei lähettävä yksikkö laskuta lähtöpäivää.

Jos asiakas siirtyy perhehoidosta suoraan palveluasumiseen/laitoshoitoon, peritään palveluasumisen/ laitoshoidon maksu tulopäivältä, mutta ei perhehoidon maksua ko. päivältä. Jos asiakas siirtyy palveluasumisesta/laitoksesta perhehoitoon, peritään palveluasumisen/ laitoshoidon maksu lähtöpäivältä, mutta ei perhehoidon maksua ko. päivältä.

Asiakasmaksuasetuksen 8 §:n mukaan, jos potilas erikoissairaanhoidon poliklinikalla suoritetun tutkimuksen jälkeen otetaan välittömästi sairaalaan hoidettavaksi, peritään häneltä poliklinikkamaksun sijasta lyhytaikaisen laitoshoidon hoitopäivämaksu. 1.7.2021 lukien säännöstä sovelletaan koko Essoten alueella potilaan siirtyessä avohoitoyksiköstä välittömästi laitoshoitoyksikköön.

1.1 Kaikissa asiakasmaksupäätöksissä sovelletaan

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista perittävät perustuvat sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulakiin 734/92 ja – asetukseen 912/92 tai Essoten itsensä päättämiin harkinnanvaraisiin maksuihin.

1.2 Asiakasmaksun enimmäismäärä

Palveluista perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen (Asiakasmaksulaki 2§).

1.3 Asiakasmaksun alentaminen tai perimättä jättäminen

Sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteutumista (Asiakasmaksulaki 11§).

Palvelun tuottava kunta tai kuntayhtymä voi päättää

- muitakin kuin 1 momentissa tarkoitettuja maksuja voidaan jättää perimättä tai alentaa 1 momentissa tarkoitetuilla perusteilla; tai
- maksuja voidaan alentaa tai jättää perimättä, jos siihen on syytä huollolliset näkökohdat huomioon ottaen.

Maksukyvyyn mukaan määräytyvien maksujen tarkistaminen

Asiakkaan maksukyvyyn mukaan määräytyvät maksut (pitkäaikainen laitoshoido/asumispalvelu/perhehoito ja säännöllinen kotihoito) määrätään toistaiseksi.

Maksukyvyyn mukaan määräytyvät maksut (ja niihin liittyvät tulotiedot) tarkistetaan vähintään joka toinen vuosi ja silloin kun

- palvelun käyttäjän tai perheen maksukyky on oleellisesti muuttunut
- kun on ilmeistä, että maksua määrättäessä huomioon otettavat perheen olosuhteet ovat muuttuneet
- maksu osoittautuu virheelliseksi tai
- palvelu- ja hoitosuunnitelmaa muutetaan.

Jos maksua koskeva päätös on perustunut asiakkaan tai hänen edustajansa antamiin virheellisiin tietoihin, maksu voidaan oikaista takautuvasti enintään yhden vuoden ajalta.

Osa sosiaali- ja terveydenhuollon maksuista on sidottu indekseihin. Indeksitarkistukset tehdään voimassaolevan lainsäädännön mukaan.

2 MAKSUKATTO

Potilaan maksamille julkisen terveydenhuollon tietyille maksuille on säädetty enimmäismäärä, maksukatto. Maksukatto on 683 euroa 1.1.2021 alkaen (asiakasmaksulaki 6 A §).

Seurantajakso on kalenterivuosi. Jos maksujen yhteismäärä ylittää kalenterivuoden aikana 683 euroa, ovat maksukattoon sisältyvät palvelut tämän jälkeen kalenterivuoden loppuun saakka maksuttomia. Lyhytaikaisesta laitoshoidosta peritään kuitenkin 22,50 euroa hoitopäivämaksu 18 vuotta täyttäneiltä henkilöiltä (asiakasmaksuasetus 26 a §).

Alle 18-vuotiaan lapsen ja nuoren käyttämistä palveluista perityt maksukattoa kerryttävät maksut otetaan huomioon yhdessä hänen toisen vanhempansa tai muun huoltajan maksujen kanssa (laillinen huoltaja).

Terveyspalvelujen käyttäjän on itse seurattava maksukatton täyttymistä.

Maksukattoon lasketaan

- terveyskeskusmaksut
- terveyskeskuksessa annettavan yksilökohtaisen fysioterapian maksut
- poliklinikkamaksut
- päiväkirurgisen hoidon maksut
- sarjahoitomaksut
- lyhytaikaisen laitoshoidon maksut sosiaali- ja terveydenhuollon laitoksissa
- yö- ja päivähoidon maksut (lyhytaikainen laitoshoido)
- kuntoutushoidon maksut
- em. ostopalveluista Essoten perimät asiakasmaksut.

Maksukatton ulkopuolelle jäävät maksut

- kotona annettava palvelu: kotipalvelu ja lyhytaikainen kotisairaanhoido sekä erikoissairaanhoidon järjestämä hoito potilaan kotona
- yksityislääkärin läheteellä tehdyistä laboratorio- ja kuvantamistutkimuksista perittävät maksut
- palvelusetelin omavastuuosuus
- kotikuntoutusmaksut
- ryhmäkäyntimaksut
- omaishoitajan lakisääteisen vapaan asiakasmaksu

- kotisairaalamaksut
- terveyskeskuksen suun- ja hampaiden tutkimus ja hoito
- sairaankuljetuksen omavastuuosuus
- pitkäaikainen laitoshoido
- lääkärintodistukset
- käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävä maksu
- lakisääteisistä vakuutuksista maksetut maksut (täyskustannusmaksut)
- toimeentulotukena myönnetty asiakasmaksut
- sosiaalihuoltolain mukaiset asumispalvelumaksut (ml. lyhytaikainen palveluasuminen/ jaksohoito)
- vaikeavammaisen asumispalvelut
- vaikeavammaisen kuljetuspalvelut
- työterveyshuollon maksut
- perhehoito
- muulta kuin Suomessa asuvalta perityt todellisia hoitokustannuksia vastaavat maksut.

Maksukaton täyttymisen jälkeen perittävät maksut:

Poliklinikkakäynnit	maksuton
Päiväkirurgiset käynnit	maksuton
Sarjahoitokäynnit	maksuton
Päivä- ja yöhoito (laitushoito)	maksuton
Kuntoutushoito	maksuton
Lyhytaikainen laitushoito	22,50 €

Vapaakortti

Maksukaton täyttymisen jälkeen myönnetään vapaakortti. Vapaakortin myöntää se terveydenhuollon laitos, jossa maksukatto on täyttynyt. Vapaakortti on maksukaton täyttymisestä lähtien voimassa kalenterivuoden loppuun saakka.

2.1 Sotainvalidit

Sotainvalideilta, joiden vammaisuusaste on vähintään 20 % ja vuosien 1939–1945 sotien johdosta vahingoittuneelle tai sairastuneelle, jonka työkyvyttömyysaste on vähintään 10 %, ei peritä asiakasmaksua sairaanhoidosta, kuntoutushoidosta, kotihoidosta, pitkäaikaisesta laitoshoidosta eikä palveluasumisen hoivapalvelusta. (Sotilasvammalaki 404/1948 §6, 6a, 6b). Korvaus peritään Valtiokonttorilta.

2.2 Poissaolot

(Asiakasmaksuasetus 32§)

Asiakkaalta peritään asumispalvelujen ja säännöllisen kotihoidon maksu läsnäolopäiviltä. Mahdolliselta sairaalassaoloajalta ei maksua peritä (mukaan lukien palvelukodista/säännöllisen kotihoidon piiristä lähtöpäivä).

Kotona annettavista palveluista peritään kuukausimaksua alhaisempi maksu silloin, kun palvelu keskeytyy yhdenjaksoisesti yli 5 päivän ajaksi asiakkaan hoitovastuun ollessa kokonaan muualla. Tätä lyhyempi tilapäinen poissaolo tai keskeytys ei muuta kuukausimaksua. Jos palvelun keskeytys jatkuu koko kuukauden,

maksua ei peritä lainkaan. Omavastuun laskeminen aloitetaan siitä päivästä, kun käyntejä ei enää keskeytyksen vuoksi toteudu lainkaan. Sairaala-, lyhytaika- tai laitoshoidon keskeyttävät kotihoidon maksun heti. (Asiakasmaksulaki 1201/2020 10k §)

Määräaikaisesti ajalla 1.7. - 31.12.2021 omavastuu poistuu heti ensimmäisestä kokonaisesta palvelun keskeytyspäivästä alkaen tilanteissa, joissa omainen ottaa asiakkaasta hoitovastuun.

Asiakasmaksu sosiaalihuoltolain 25 §:ssä tarkoitetun perhehoidon keskeytyksen ajalta peritään kuten pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta (pois lukien lastensuojelulain perusteella järjestetty perhehoito).

3 TERVEYDENHUOLLON MAKSUT AVOSAIRAANHOIDOSSA

3.1 Avosairaanhoidon lääkäripalvelut (Asiakasmaksuasetus 7 §)

Avosairaanhoidon lääkäripalvelut 20,60 €/käynti, yli 18-vuotiailta. (Kerryttää maksukattoa)
Arkisin klo 8.00–20.00

Maksu peritään kolmelta (3) ensimmäiseltä käynniltä kalenterivuoden aikana.

Lääkärin tekemä etäpalvelu (videovälitteisesti tai puhelimitse) on verrattavissa perinteiseen vastaanottokäyntiin, josta peritään käyntimaksu 20,60€.

Avosairaanhoidon erikoislääkäripalvelut 41,20 €/käynti, yli 18-vuotiailta. (Kerryttää maksukattoa)

Opiskeluterveydenhuollon sairaanhoidollisista lääkäripalveluista peritään käyntimaksu 20,60 €, yli 18- vuotiailta. (Asiakasmaksuasetus 7§). Käyntimaksu peritään kolmelta (3) ensimmäiseltä käynniltä kalenterivuoden aikana. (Kerryttää maksukattoa)

Perusterveydenhuollossa avohoitona järjestetty mielenterveystyö eri hoitomuotoineen on maksutonta.

PÄIVYSTYSMAKSU (Kerryttää maksukattoa)

Muut yksiköt kuin MKS päivystys

Arkisin klo 20.00–8.00 sekä lauantaisin, sunnuntaisin ja pyhäpäivinä peritään 28,30 euron suuruinen päivystysmaksu. Maksu peritään jokaiselta käynniltä yli 18-vuotiailta.

Avosairaanhoidon lääkäripalveluiden käynnit ovat veteraanitunnuksen omaaville maksuttomia.

3.2 Avosairaanhoidon hoitajapalvelut (sairaanhoitaja/ terveydenhoitaja)

Perusterveydenhuollossa sairaanhoitajan, terveydenhoitajan tai kätilön vastaanottokäynnit ovat maksuttomia, myös etäpalvelut.

Maksuttomuus koskee vastaanottoja, joissa pääasiallinen vastuu hoidosta on hoitajalla. Jos asiakkaan käynnin hoitovastuu siirtyy hoitajalta lääkärille, palvelusta peritään avosairaanhoidon lääkäripalvelun maksu 20,60 euroa.

Diabeteshoitajan vastaanotto maksuton

Astmahoitajan vastaanotto maksuton

Muistihoitajan vastaanotto maksuton

Jalkaterapeutin vastaanotto 11,40€/ käynti, peritään jokaiselta käynniltä, yli 18-vuotiailta (Kerryttää maksukattoa)

Ravitsemusterapeutin vastaanotto 11,40€/ käynti, peritään jokaiselta käynniltä, yli 18-vuotiailta (Kerryttää maksukattoa)

3.3 Kotisairaalapalvelut

Lääkärin kotisairaalakäynti 18,90 €/ käynti. (Ei kerrytä maksukattoa)

Hoitajan kotisairaalakäynti 12,00 €/ käynti. (Ei kerrytä maksukattoa)

Kotisairaalakäynnit perusterveydenhuollon vastaanotolla tai osastolla ovat maksuttomia, esim. tiputuskäynnit.

Säännöllisen kotihoidon sekä palveluasumisen asiakkaille kotisairaalakäynnit ovat maksuttomia.

3.4 Ohjattu avosairaanhoidon ryhmätoiminta

Avosairaanhoidon ryhmämaksu 30,00 €/ryhmä/henkilö (ei kerrytä maksukattoa)

3.5 Suun ja hampaiden tutkimus ja hoito (Asiakasmaksuasetus 9 §)

Perusmaksut (Ei kerrytä maksukattoa)

- perusmaksu/suuhygienisti 10,20 €/käynti
- perusmaksu/hammaslääkäri 13,10 €/käynti
- perusmaksu/erikoishammaslääkäri 19,20 €/käynti
- alle 18-vuotiaille suun ja hampaiden tutkimus ja hoito maksuton.

3.5.1 Maksu tutkimuksesta, hammastarkastuksesta ja sairauksien hoidosta toimenpiteeltä vaativuusluokan mukaan

Vaativuusluokka: 0-2	8,40 €
Vaativuusluokka: 3-4	18,90 €
Vaativuusluokka: 5-7	37,50 €
Vaativuusluokka: 8-10	54,90 €
Vaativuusluokka: 11-	77,00 €

3.5.2 Kuvantamistutkimukset

Hammaskuva	8,40 €
Panoraamaröntgen	18,90 €
Ehkäisevä hoito: SC-ryhmän suun terveyden edistämisen toimenpiteet	8,40 €

3.5.3 Proteettiset toimenpiteet

Proteesin pohjaus	54,90 €
Proteesin korjaus	37,50 €
akryyliosa- ja kokoproteesi	183,50 €
Kruunut ja sillat hampaalta	183,50 €
Rankaproteesi	222,70 €

4 LÄÄKINNÄLLINEN KUNTOUTUS

Terveydenhuoltolain 29 §:ssä tarkoitettuun lääkinälliseen kuntoutukseen kuuluva neuvonta, kuntoutustarvetta ja mahdollisuuksia selvittävä tutkimus sekä sopeutumisvalmennus- ja kuntoutusohjaus ovat maksuttomia (Asiakasmaksulaki 5 § 6-kohta). Apuvälineet sekä niiden sovitus, tarpeellinen uusiminen ja huolto ovat myös maksuttomia.

5 KUNTOUTUSPALVELUT

5.1 Yksilökohtainen fysio- ja toimintaterapia (Asiakasmaksuasetus 7 §)

Yksilöllinen fysioterapiakäynti 11,40 € / käynti (kerryttää maksukattoa), peritään 18 vuotta täyttäneiltä

Käynnin korvaava etäpalvelu tai puhelinkontakti on verrattavissa normaaliin vastaanottokäyntiin

5.2 Fysioterapian ohjattu ryhmäkuntoutus

Fysioterapian ryhmämaksu 30,00 €/ryhmä/henkilö (ei kerrytä maksukattoa)

5.3 Kotikuntoutuksen maksut

Kotikuntoutuskäynti 12,00 €/kerta (Ei kerrytä maksukattoa)

Moniammatillinen arviointi- ja kuntoutusjakso kotihoidon tilapäisille asiakkaille

80,00 €/kk (Ei kerrytä maksukattoa)

Maksu sisältää kaikki fysioterapeutin ja/ tai toimintaterapeutin sekä kotihoidon hoitajien käynnit.

Säännöllisen kotihoidon asiakkailta ei peritä maksua kotikuntoutuskäynneistä. Moniammatillinen arviointi- ja kuntoutusjakso tarpeen vaatiessa, ei keskeytä säännöllistä kotihoitoa.

Kuntoutuspalvelutarpeen arvio- ja apuvälinekäynnit ovat maksuttomia.

6 ERIKOISSAIRAANHOIDON MAKSUT

6.1 Sairaalan poliklinikkamaksu (Asiakasmaksuasetus 8 §)

Kaikkien ammattiryhmien erikoissairaanhoidon vastaanotot ja tutkimuskäynnit ovat maksullisia, ellei asiakasmaksulaki tai -asetus määrää toisin.

Poliklinikkamaksu 41,20 €/käynti, yli 18-vuotiailta (kerryttää maksukattoa)

*Itsenäinen hoitajakäyntimaksu 11,40 €/käynti, (kerryttää maksukattoa)
peritään jokaiselta käynniltä, yli 18-vuotiailta*

*Asiantuntijahoitajakäyntimaksu 41,20 €/käynti, yli 18-vuotiailta (kerryttää maksukattoa)
(lääkärintyötä, jonka hoitaja suorittaa)*

Käynnin korvaava etäpalvelu tai puhelinkontakti on verrattavissa normaaliin vastaanottokäyntiin

Poliklinikkamaksua ei peritä, jos potilas otetaan sairaalan vuodeosastolle hoidettavaksi poliklinikkakäynnin tai päivystyskäynnin seurauksena eli potilas siirtyy poliklinikalta suoritettun tutkimuksen jälkeen välittömästi vuodeosastolle. Tällöin potilaalta peritään poliklinikkamaksun sijasta lyhytaikaisen laitoshoidon hoitopäivämaksu.

Poliklinikkamaksu peritään erikseen jokaisesta samana päivänä tapahtuvasta vastaanottokäynnistä eri poliklinikalla, jos käynnit tapahtuvat eri sairauden takia.

Poliklinikkamaksua ei peritä psykiatrisen avohoidon poliklinikkakäynneistä eli poliklinikkakäynti on ilmainen potilaalle seuraavilla erikoisaloilla:

- lastenpsykiatria
- nuorisopsykiatria
- yleissairaalapsykiatria
- aikuispsykiatria

Poliklinikkakäynti veteraanitunnuksen omaaville on maksuton.

Laboratorio- ja kuvantamistutkimukset eivät ole maksullisia käyntejä, jos ne liittyvät jo tehtyyn maksulliseen tai tulevaan maksulliseen tutkimuskäyntiin.

6.2 Päivystys

Yhteispäivystys (MKS)

Arkisin ma-pe klo 08.00-20.00 20,60 €/ käynti

- maksu peritään kolmelta (3) ensimmäiseltä käynniltä (Essoten alue) kalenterivuoden aikana.
- veteraanitunnuksen omaaville ja alle 18-vuotiaille maksuton

Erikoissairaanhoidon päivystys

Arkisin ma - pe klo 08.00 - 20.00 41,20 €/ käynti

- veteraanitunnuksen omaaville ja alle 18-vuotiaille maksuton

Arkisin klo 20.00–08.00, la-su sekä arkipyhinä

- poliklinikkamaksu 41,20 €/käynti
- veteraanitunnuksen omaaville ja alle 18-vuotiaille maksuton

Sosiaalipäivystyksen käynnit ovat maksuttomia ympäri vuorokauden.

6.3 Päiväkirurginen toimenpidemaksu

(Asiakasmaksuasetus 8 A §, kerryttää maksukattoa)

Päiväkirurginen toimenpidemaksu on 135,10 euroa.

Päiväkirurgisesta toimenpiteestä, joka tehdään leikkaussalissa ja joka edellyttää yleisanestesiaa, laajaa puudutusta tai suonensisäisesti annettavaa lääkitystä, voidaan periä 8 §:ssä säädetyn maksun sijasta enintään 135,10 euroa.

Jos potilas päiväkirurgisen tai lyhytjälkihoitoisen kirurgian toimenpiteen jälkeen otetaan hoidettavaksi sairaalan vuodeosastolle, peritään leikkaustoimenpidepäivältä päiväkirurgian maksu ja seuraavilta hoitopäiviltä vuodeosastohoidon maksu. Mikäli terveyskeskuksen vuodeosastopotilas käy päiväkirurgisessa toimenpiteessä, (ennalta suunniteltu) on käynti potilaalle maksuton.

Päiväkirurginen toimenpidemaksu veteraanitunnuksen omaaville on maksuton.

Poliklinikalla tehtävä päiväkirurginen toimenpide on maksuton alle 18-vuotiaille.

6.4 Sarjassa annettava hoito erikoissairaanhoidossa

(Asiakasmaksuasetus 11 §, kerryttää maksukattoa)

Sarjahoito erikoissairaanhoidossa on 11,40 €/hoitokerta.

Sarjahoidon määrää lääkäri, joka vastaa hoidosta. Erikoissairaanhoidossa sarjahoitomaksu peritään:

- jatkuvasta dialyysihoidosta
- lääkinnällisestä kuntoutuksesta

- hyposensibilisaatiohoidosta
- puhe- ja äänihäiriö-, säde- ja sytostaattihoidosta sekä
- muusta vastaavasta hoidosta ja
- hoito toteutetaan samankaltaisena tai lähes samankaltaisena vähintään kolme (3) kertaa, joka muodostaa sarjan ja hoitojen väliin jäävä aika ei ylitä kahta viikkoa tai jos hoitollisista syistä hoito toistetaan harvemmin kuin kerran kahdessa viikossa.
- alle 18-vuotiaille maksuton
- maksu enintään 45 hoitokerralta/kalenterivuosi.

6.5 Ohjattu ryhmätoiminta

Ryhmämaksu 30,00 €/ryhmä/henkilö (ei kerrytä maksukattoa)

6.6 Laboratorio- ja kuvantamistutkimukset (Asiakasmaksuasetus 8 b §, ei kerrytä maksukattoa)

Terveyskeskuksen tai erikoissairaanhoidon läheteellä tehdyt laboratorio- ja kuvantamistutkimukset ovat maksuttomia lukuun ottamatta suunterveydenhuollon kuvantamistutkimuksia, joista peritään kappaleen 3.4.1 mukainen maksu.

Yksityislääkärin tai yksityisen terveydenhuoltoyksikön läheteellä tehtävistä laboratorio- ja kuvantamistutkimuksista, jotka eivät ole osa muuta laskutettavaa hoitokäyntiä, peritään enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia vastaava maksu.

6.7 Hengityshalvauspotilaalle järjestettävä hoito (Asiakasmaksuasetus 22 §)

Hengityshalvauspotilaalle järjestettävä kunnallinen hoito ja hoitoon liittyvät kuljetukset ovat maksuttomia. Hoito järjestetään sairaalassa tai sairaalan kirjoista poistamatta kotihoidossa.

6.8 Maksu lääkärintodistuksesta/ lausunnosta

Maksulliset todistukset (ei kerrytä maksukattoa)

Seuraavista hoitoon liittymättömistä lääkärin ja hammaslääkärin todistuksista ja lausunnoista peritään enintään 50,80 € (Asiakasmaksulaki 5 § D-kohta, Asiakasmaksuasetus 23 §)

- C-todistus hoitotuen/vammaistuen hakemista varten
- T-todistus (todistus terveydentilasta)
- B-todistus etuuden hakemista varten (esim. eläkkeet)
- muut lausunnot etuuden hakemista varten
- erikoissairaanhoidon antama B-todistus erityiskorvattavia lääkkeitä varten (huom. kansanterveystyössä/terveyskeskuksessa maksuton, STM kuntainfo4/2016)
- E-lausunto
- todistus muuhun kuin lääkinnälliseen kuntoutukseen liittyviä apuvälineitä varten
- todistus vapaaehtoista asevelvollisuutta varten
- uusintatarkastuslausunto palveluskelpoisuudesta
- todistus asunnonhakua varten

- todistus asumispalvelupaikka-anomusta varten
- todistus turvapuuhelinanomusta varten
- lausunto työvoimatoimistoa varten
- todistus verotusta tai autoveron alennusta varten
- todistus terveydentilasta ulkomaille lähtöä varten
- harrastuksiin liittyvät lääkärinlausunnot (purjelento, sukellus, laskuvarjohyppy jne.)
- todistus veripalvelua varten
- todistus kertausharjoituksesta vapauttamiseksi
- HIV-todistus viisumia varten
- keltakuume- ja muu rokotustodistus
Maksu peritään kaikilta keltakuume-rokotuksen saavilta riippumatta siitä, joudutaanko tekemään uusi rokotuskortti vai tehdäänkö merkintä jo olevaan rokotukseen, peritään myös alle 18-vuotiaalta.
- muut asiakkaan itsensä pyytämät todistukset ja lausunnot terveydentilasta.

Ajokorttilaissa säädetyn ajo-oikeuden saamiseksi tai säilyttämiseksi tarvittavasta lääkärintodistuksesta peritään 61,00 €.

Valmiiksi laadituista todistuksista peritään maksu asiakkaalta, vaikka hän peruisi sen myöhemmin.

Maksuttomat todistukset

Seuraavat hoitoon liittyvät todistukset ja lausunnot ovat maksuttomia:

- kansanterveystyössä/terveyskeskuksessa hoitoon liittyvät todistukset ja lausunnot, esim. B-lausunto erityiskorvattavia lääkkeitä varten (STM kuntainfo4/2016)
- potilaan välittömään hoitoon liittyvä B-todistus (kuntoutus, SV-päiväraha)
- A-todistus (esim. todistus työnantajalta haettavaa sairauslomaa varten)
- todistus lapsen sairaudesta
- todistus lääkinnälliseen kuntoutukseen liittyviä apuvälineitä varten
- lähete sairaalaan
- joukkorokotustodistus
- neuvola- ja kouluterveydenhuollon todistukset (esim. jälkitarkastustodistus äitiyspäivärahaa varten)
- todistus potilaan kuljetuksesta = matkatodistus
- kutsuntatarkastustodistus = lääkärinlausunto puolustusvoimia varten
- kuolintodistus
- matkatodistus/koulukyytilausunto sairauden perusteella
- todistus koululiikuntaa/kouluruokailua varten
- todistus isyysveritutkimuksen suorittamisesta
- lääkärinlausunto holhousasioissa
- todistus veteraanien kuntoutushakemusta varten
- todistus toiseen sairaanhoitolaitokseen pääsemistä varten
- todistus sairaanhoidon vuoksi tarpeellisen lääkinnällisen toimenpiteen suorittamista varten (esim. raskauden keskeyttäminen ja sterilointi).

7 KÄYTTÄMÄTTÄ JA PERUUTTAMATTA JÄTETYSTÄ PALVELUSTA PERITTÄVÄ MAKSU (Asiakasmaksuasetus 25 §, ei kerrytä maksukattoa)

Käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta peritään 18 vuotta täyttäneiltä 50,80 euroa.

- terveyskeskuslääkärin käyttämättä jätetystä vastaanottoajasta
- suun ja hampaiden tutkimuksen ja hoidon käyttämättä jätetystä vastaanottoajasta
- erikoissairaanhoidon avohoidon (myös päiväkirurgian) käyttämättä jätetystä vastaanottoajasta
- kalliin kuvantamistutkimuksen käyttämättä jätetystä vastaanottoajasta.
- *palvelusta, joka sinänsä on säädetty maksuttomaksi, esim. opiskeluterveydenhuolto tai äitiysneuvola*

Maksua ei peritä psykiatrian vastaanottojen eikä mielenterveys- ja päihdepalvelujen käyttämättä jätetyistä ajanvarauksista. Maksua ei myöskään peritä silloin, kun peruuttamatta jättämiselle on hyväksyttävä syy.

7.1 Muualta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu (Asiakasmaksuasetus 24 §, ei kerrytä maksukattoa)

Muulta kuin Suomessa asuvalta peritään enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suurin maksu, jollei Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu.

8 SAIRAANKULJETUS (Asiakasmaksuasetus 10§, ei kerrytä maksukattoa)

Potilas/kuntoutuja maksaa sairaankuljetusajoneuvolla (ambulanssilla) yhteen suuntaan tehdystä matkasta 25,00 euroa. Tämä maksu peritään myös silloin, kun annetun ensihoidon ansiosta potilaan tila on korjaantunut siinä määrin, että kuljetusta hoitopaikkaan ei ole tarvinnut suorittaa.

Maksua ei peritä lääkärin määräämästä sairaankuljetusajoneuvolla tapahtuvasta kuljetuksesta terveyskeskuksen tai sairaalan sairaansijalta toiseen hoitolaitokseen tai kotihoitoon.

9 KELAN MATKAKORVAUKSET (EI OLE ESSOTEN ASIAKASMAKSU)

Kela korvaa potilaiden sairaalamatkojen kustannuksia ensisijaisesti halvimman kuljetusvaihtoehdon mukaisesti. Halvin kulkuneuvo vaihtoehto on yleensä esim. linja-auto tai juna. Kela korvaa taksin käytön seuraavin ehdoin;

- potilaan terveydentilan vuoksi (todistus sairaalasta, jossa terveydenhuollon henkilö arvioi taksikuljetuksen tarvetta)
- puutteellisten liikenneolosuhteiden vuoksi.

Jos asiakas on käyttänyt taksia ja matka on tilattu tilausvälityskeskuksesta, asiakkaan omavastuu yhdensuuntaiselta matkalta on 25,00 euroa. Lisätietoja Kelasta.

10 LAITOSHOITOMAKSUT

10.1 Lyhytaikainen laitoshoido

(Asiakasmaksuasetus 12 §, kerryttää maksukattoa)

Hoitopäivämaksu psykiatrian toimintayksikössä 22,50 €/hoitopäivä.

Hoitopäivämaksu muussa lyhytaikaisessa laitoshoidossa 48,90 €/hoitopäivä.

Maksuja ei peritä terveyskeskuksessa taikka sairaalassa tai sen toimintayksikössä alle 18-vuotiaalta siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän. Maksuja ei peritä mielenterveyslain (1116/1990) 9 §:n perusteella järjestetyn tarkkailun ajalta, jos tarkkailtavaksi otettua ei tarkkailun perusteella määrätä mielenterveyslain 8 §:ssä tarkoitettuun tahdosta riippumattomaan hoitoon.

Hoitopäivämaksu peritään vain kerran kalenterivuorokaudelta. Hoitopäivämaksu peritään hoitojakson sekä tulo- että lähtöpäivältä. Jos asiakas siirtyy välittömästi toiseen laitokseen, lähettävä laitos ei peri maksua siltä päivältä, jona asiakas siirtyy.

10.2 Päivä- ja yöhoidon maksu

(Asiakasmaksuasetus 13 §, kerryttää maksukattoa)

Terveyskeskuksessa, sairaalassa tai sen toimintayksikössä, sosiaalihuollon laitoksessa tai muussa toimintayksikössä hoidettavana vain joko päivällä (päivähoito) tai yöllä (yöhoito) olevalta peritään 22,50 euroa /vrk.

Päivä- ja yöhoidon maksua ei peritä psykiatrisen avohoidon toimintayksikössä annetusta hoidosta, kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/77) tarkoittamasta erityishuollosta, polikliinisestä päihdehuollosta eikä vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain 22 §:n 2 momentissa tarkoitettua suojatyötä.

Maksua ei peritä alle 18-vuotiaalta terveyskeskuksessa tai sairaalassa taikka sen toimintayksikössä siltä osin kuin hoitopäiviä on kalenterivuodessa kertynyt yli seitsemän.

10.3 Kuntoutushoidon osastohoito

(Asiakasmaksuasetus 14 §, kerryttää maksukattoa)

Lähikuntoutusosaston hoitopäivämaksu 48,90 €/hoitopäivä

Neurologisen ja ortopedisen kuntoutusosaston hoitopäivämaksu 48,90 €/hoitopäivä
Jos potilas tulee kutsuttuna ja sairastumisesta on kulunut yli kaksi kuukautta,
peritään 16,90 €/hoitopäivä

10.4 Pitkäaikainen laitoshoido

(Asiakasmaksulaki 7 B §, 7 C §, 10 B §, ei kerrytä maksukattoa)

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevaksi katsotaan ympärivuorokautisen laitoshoidon alkamisesta lukien

- henkilö, jonka hoidon arvioidaan kestävän yli kolme kuukautta ja
- henkilö, jonka ympärivuorokautinen laitoshoido on jatkunut kolme kuukautta, jos hänen toimintakykynsä on katsottava heikentyneen siten, että häntä on hoidettava edelleen laitoksessa

Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta peritään maksukyvyyn mukaan määräytyvä maksu seuraavasti:

- Maksu voi olla enintään 85 % hoidossa olevan nettokuukausitulosta. Pitkäaikaista laitoshoidoa saavan henkilökohtaiseen käyttöön jätetään kuukausittaisista nettotuloista vähintään 110,00 euroa.
- Jos pitkäaikaisessa laitoshoidossa oleva on välittömästi ennen laitoshoidon alkamista elänyt yhteistaloudessa avio- tai avioliitonomaisissa olosuhteissa ja hänen kuukausitulonsa ovat suuremmat kuin puolison kuukausitulot, maksu määräytyy puolisojen yhteen laskettujen kuukausitulosten perusteella. Pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevalta perittävä maksu voi olla enintään 42,5 % yhteenlasketuista nettokuukausituloista.
- Jos molemmat puoliset ovat pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu määräytyy kuitenkin potilaan henkilökohtaisten säännöllisten kuukausitulosten perusteella.
- Jos potilaan hoito lähikuntoutusosastolla jatkuu yli kolme kuukautta sen takia, että hän ei voi palata kotiin ja odottaa pääsyä palveluasuntoon (tavallinen, tuettu, tehostettu) peritään lyhytaikaisen laitoshoidon maksu.
- Jos potilaan hoito lähikuntoutusosastolla jatkuu yli kolme kuukautta vammautumisen johdosta eikä palvelutalopaikkasijoitusta ole tarkoituksenmukaista tehdä (yhteinen näkemys Vanhus- ja vammaispalvelualueen, Terveyspalvelualueen ja Kuntoutuspalvelualueen kanssa), tehdään tuolihin sidottu maksupäätös, pitkäaikaismaksupäätös.

10.5 Vuodeosastolla yöpyvä omainen

Potilaan omaisen ruokailu potilasruokailun yhteydessä osastolla.

Aamu/ilta-pala	4,10 € (sis.alv)
Lounas/päivällinen	9,90 € (sis.alv)
Majoitusmaksu	1,68 € (sis.alv)
Perhehuone	10,01 €/ vrk (sis.alv)
Vanhempainhuone	5,50 €/ vrk (sis.alv)

11 VANHUS- JA VAMMAISPALVELUT

11.1 Tukipalvelumaksut ja päivätoiminnan maksut

Sotilasvammalain 6b§ mukaan tukipalvelu on maksutonta ennen vuotta 1991 asepalveluksessa tai YK-tehtävissä vammautuneille tai sairastuneille sotilasinvalidille, joiden em. lain mukainen haitta-aste on vähintään 20 %, sotainvalideille, jotka ovat vuosien 1939–1945 sotien johdosta vahingoittuneet tai sairastuneet ja joiden haitta-aste on vähintään 10 %. Rintamaveteraanien kuntoutuksesta säädetyn lain 12a§:n mukaan tukipalvelut ovat maksuttomia rintamatunnuksen omaaville veteraaneille. Vammaispalvelulain mukaan turvapalvelu on maksuton silloin, kun asiakkaalle on myönnetty palveluasuminen kotiin. Erityishuollon asiakkaille palvelu on maksuton kehitysvammalain 2§:n mukaan.

KOTIHOIDON TUKIPALVELUMAKSUT	
ATERIAPALVELU	<p>Aamupala, välipala tai iltapala toimipisteessä 3,60 €/kpl Kehitysvammaisten päivätoiminnan päiväkahvi 2,60 €/kpl Lounas toimipisteessä 7,50 €/kpl Lounas kotiin kuljetettuna 10,00 €/kpl Päivällinen toimipisteessä 5,50 €/kpl Päivällinen kotiin kuljetettuna 7,00 €/kpl</p> <p>Menuumat – ateriapalvelu 10,00 €/kpl. Hinta koskee maksimissaan Menumatin kolmannen hintaryhmän aterioita.</p> <p><u>Ateriapaketti</u> Kotihoidon toimipisteissä sekä kaikissa Essoten kehitysvammaisten asumisen yksiköissä on mahdollista valita ateriapaketti 445,00 €/kk, joka kattaa vuorokauden kaikki ateriat. Tilapäinen poissaolo keskeyttää ateriamaksun heti.</p>
TURVAPALVELU	<p>Turvapuhelin 35,00 €/kk (gsm-turvapuhelin, paikannusominaisuudella varustettu hälytin tai hyvinvointiranneke). Hinta sisältää asennuksen ja huollon. Turvapalveluiden auttajakäynti 12,00 €/käynti.</p> <p>Turvapuhelimen peruslisälaitteet 9,00 €/kpl/kk turvapuhelimeen liitettävät ovihälytin, kaatumishälytin ja palovaroitin.</p> <p>Turvapalvelun lisäranneke puolisolle 5,00 €/kpl/kk</p> <p>Turvapalvelujen liesivahti turvapuhelin asiakkaille 20,00 €/kpl/kk erikseen arvioiden. Asiakas kustantaa itse laitteen asennuksen ja poiston.</p> <p>Kadonnut turvalaite laskutetaan asiakkaalta. Hinta määräytyy laitetoimittajan hinnaston ja kulujen mukaan.</p>
ASIOINTI- JA SAATTAJAPALVELUT	<p>Asiointipalvelu 9,50 €/kerta (esim. kauppa, pankki, apteekki ym.)</p> <p>Saattajapalvelu kotihoidossa 25,00 €/kerta (tilapäisen ja säännöllisen kotihoidon asiakkaille virka-aikana esim. lääkärissä käynti)</p> <p>Kuljetuspalvelu päivätoiminnan palveluihin 4,60 €/yhdensuuntainen matka</p>
PESEYTYMISAPU	<p>Peseytyminen avustettuna toimipisteen mahdollisuuksien mukaan 7,50 €/kerta, kun palvelua ei pystytä toteuttamaan asiakkaan kotona puutteellisten tilojen vuoksi.</p>

VAATEHUOLTO	Vaatehuoltomaksu kotihoidossa ja päivätoiminnassa 9,00 €/kerta tai 45,00 €/kk, kun vaatehuoltoa ei pystytä toteuttamaan asiakkaan huoneistossa.
OMAISHOIDONTUKI	Omaishoitajan lakisääteisen vapaan asiakasmaksu 11,40 €/vrk
KUNTOUTTAVA PÄIVÄTOIMINTA	<p>Päivätoiminta 24,50 €/kerta sisältää</p> <ul style="list-style-type: none"> - kuntouttavan ryhmätoiminnan, ohjauksen ja terveyden edistämisen - toimipisteen tarjonnan mukaiset ateriat - edestakaisen kuljetuksen asiakkaan kotoa päivätoimintayksikköön ja takaisin kotiin. Päivätoiminnan kuljetus ei sisällä henkilökohtaisia asiointeja. - pesuavun yksikön mahdollisuuksien mukaan, jos kotona ei ole mahdollisuutta peseytymiseen. <p>Päivätoiminta, ilman kuljetusta 15,50 €/kerta sisältää</p> <ul style="list-style-type: none"> - kuntouttavan ryhmätoiminnan, ohjauksen ja terveyden edistämisen - ateriat toimipisteen tarjonnan mukaan - pesuavun yksikön mahdollisuuksien mukaan, jos kotona ei ole mahdollisuutta peseytymiseen <p>Osapäivähoito päivätoiminnassa, 1-4h 9,50 €/kerta. Sisältää vain hoidon ja toiminnan, ei aterioita eikä kuljetuksia.</p> <p>Päivätoiminnan tarvikemaksu peritään asiakkaan käyttämien materiaalien mukaan. Laskutetaan kerran lukukaudessa tai kun asiakkaan palvelu päättyy.</p> <p>Kuntouttava päivätoiminta toteutetaan 3 kk jaksoissa. Jakson aikana arvioidaan seuraavan jakson tarve ja ajankohta. Yksittäiset poikkeukset suunnitelmassa eivät alenna asiakasmaksua.</p>
LIIKUNTARYHMÄT PÄIVÄTOIMINNAN ULKOPUOLISILLE ASIAKKAILLE	Ikäihmisille suunnatut ohjatut liikunta- ja kuntosaliryhmät 30,00 €/ryhmä/henkilö Laskutetaan ryhmään ilmoittautumisen yhteydessä. Käyttämättömiä osallistumiskertoja ei hyvitetä.
PÄIVÄTOIMINNAN TILAVUOKRAT ULKOPUOLISILLE MIKKELISSÄ JA MÄNTYHARJULLA	<p>Ohjattu kuntosaliryhmä/liikuntaryhmä ulkopuolisille 65,00 €/hlö/lukukausi</p> <p>Yksityisille ryhmille kuntosalin ja muiden toimintaryhmätilojen käyttö kerran viikossa 32,50 €/hlö/lukukausi</p> <p>Omaishoidettavien liikuntaryhmä 25,00 €/hlö/lukukausi</p> <p>Eläkeläisjärjestöt ja yhteistyökumppaneina toimivat muut järjestöt saavat käyttää tilaa maksutta toimintaansa rajattuna aikana.</p>

11.2 Kotihoidon maksut

Sotilasvammalain 6b§ mukaan kotihoidon palvelut ovat maksuttomia ennen vuotta 1991 asepalveluksessa tai YK-tehtävissä vammautuneille tai sairastuneille sotilasinvalidiille, joiden em. lain mukainen haitta-aste on vähintään 20 %, sotainvalidiille, jotka ovat vuosien 1939–1945 sotien johdosta vahingoittuneet tai sairastuneet ja joiden haitta-aste on vähintään 10 %. Rintamaveteraanien kuntoutuksesta säädetyn lain 12a§:n mukaan kotihoidon palvelut ja tukipalvelut ovat maksuttomia rintamatunnuksen omaaville veteraaneille.

11.2.1 Jatkuva ja säännöllinen kotona annettava palvelu

Jatkuvan ja säännöllisen kotona annettavan palvelun maksu peritään silloin, jos asiakas saa kotihoidon palvelua vähintään kerran viikossa ja lisäksi palvelun sen alkamisesta lukien arvioidaan kestävän vähintään kaksi kuukautta tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kaksi kuukautta (Asiakasmaksulaki 7b §).

Kuukausimaksu määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen keskimääräisten palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyn ja perheen koon mukaan.

Palvelutuntien määrään sisältyvät kotihoidon asiakkaalle välittömänä asiakastyönä suunnitellut palvelutunnit toteutettuna sekä perinteisenä kotikäyntinä että etäpalveluna joko kuvapuhelun tai puhelimen avulla. Asiakkaille, jotka ovat koneellisen annosjakelun piirissä lisätään palvelutunteja käytössä olevien lääkkeiden mukaan seuraavasti:

LÄÄKKEITÄ ANNOSJAKELUSSA	TUNTIA KUUKAUDESSA
Enintään 5	0,5
6 - 10	1
11 - 15	1,5
'	2
Yli 15	

Maksu perustuu yhdessä asiakkaan kanssa laadittavaan hoito- ja palvelusuunnitelmaan, joka tarkistetaan aina palvelujen tarpeen tai asiakkaan tulojen muuttuessa olennaisesti, ja vähintään 6 kk:n välein. Jos palvelutuntien määrä vaihtelee kuukausittain, maksua määrättäessä käytetään maksuprosenttia, joka vastaa palvelutuntien keskimääräistä määrää. Palvelutunnit huomioidaan kokonaisina tunteina siten, että osittaiset palvelutunnit pyöristetään lähimpään kokonaiseen tuntiin ja puolikkaat tunnit pyöristetään ylöspäin. Asiakkaan kuukausimaksu on enintään alla olevan taulukon maksuprosentin osoittama määrä tulorajan ylittävistä bruttokuukausituloista.

Tulorajat ovat seuraavat:

Perheen koko, henkilö- määrä	1	2	3	4	5	6
Tuloraja euroa kuukau- dessa	588	1 084	1 701	2 103	2 546	2 924

Jos henkilöitä on enemmän kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 350,00 € kustakin seuraavasta henkilöstä.

Palvelutunnit / kk	%-osuus	%-osuus	%-osuus	%-osuus	%-osuus	%-osuus
4 tuntia tai vähemmän	8	7	6	6	6	6
5	10	8,75	7,5	7,5	7,5	7,5
6	12	10,5	9	9	9	9
7	14	12,25	10,5	10,5	10,5	10,5
8	16	14	12	12	12	12
9	17	14,75	12,5	12,5	12,5	12
10	18	15,5	13	13	13	12
11	19	16,25	13,5	13,5	13,5	12
12	20	17	14	14	14	12
13	21	17,75	14,5	14,5	14	12
14	22	18,5	15	15	14	12
15	23	19,25	15,5	15,5	14	12
16	24	20	16	16	14	12
17	24,5	20,5	16,5	16	14	12
18	25	21	17	16	14	12
19	25,5	21,5	17,5	16	14	12
20	26	22	18	16	14	12
21	26,5	22,5	18,5	16	14	12
22	27	23	19	16	14	12
23	27,5	23,5	19	16	14	12
24	28	24	19	16	14	12
25	28,5	24	19	16	14	12
26	29	24	19	16	14	12
27	29,5	24	19	16	14	12
28	30	24	19	16	14	12
29	30,5	24	19	16	14	12
30	31	24	19	16	14	12
31	31,5	24	19	16	14	12

32	32	24	19	16	14	12
33	32,5	24	19	16	14	12
34	33	24	19	16	14	12
35	33,5	24	19	16	14	12
36	34	24	19	16	14	12
37	34,5	24	19	16	14	12
38 tai enemmän	35	24	19	16	14	12

Kotona annettavista palveluista peritään kuukausimaksua alhaisempi maksu silloin, kun palvelu keskeytyy yhdenjaksoisesti yli 5 päivän ajaksi asiakkaan hoitovastuun ollessa kokonaan muualla. Tätä lyhyempi tilapäinen poissaolo tai keskeytys ei muuta kuukausimaksua. Jos palvelun keskeytys jatkuu koko kuukauden, maksua ei peritä lainkaan. Omavastuun laskeminen aloitetaan siitä päivästä, kun käyntejä ei enää keskeytyksen vuoksi toteudu lainkaan. Sairaala-, lyhytaika- tai laitostuntoutusjaksot keskeyttävät kotihoidon maksun heti. (Asiakasmaksulaki 1201/2020 10k §)

Määräaikaisesti ajalla 1.7. - 31.12.2021 omavastuu poistuu heti ensimmäisestä kokonaisesta palvelun keskeytyspäivästä alkaen tilanteissa, joissa omainen ottaa asiakkaasta hoitovastuun.

Palvelun keskeytyksestä on ilmoitettava kotihoitoon. Jos asiakas ei ole ilmoittanut keskeytystä ja hoito- ja palvelusuunnitelmassa sovitut käynnit ovat toteutuneet täysimääräisesti, ei keskeytystä merkitä ja asiakasta laskutetaan koko kuukaudelta. Jos säännöllisen kotihoidon asiakas siirtyy suoraan ympärivuorokautisesta hoidosta omaisen hoitovastuulle, jatkuu keskeytys ilman omavastuuta.

Kotihoidon maksua määrättäessä huomioon otettavat tulot jatkuvassa ja säännöllisessä kotihoidossa (Asiakasmaksulaki 1201/2020 10f §):

- asiakkaan ja hänen puolison jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot ja verosta vapaat tulot tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä
- laskennallinen metsätulo (asiakasmaksulaki 10 i §)
- opintojen johdosta saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin se säädetään veronlaiseksi tuloksi
- lasten kotihoidon tuki
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- eläkettä saavan hoitotuki (siihen sisältyvää veteraanilisää ei huomioida tulona)
- elatusapu ja elatustuki

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kk keskimääräinen kuukausitulo.

Tulona ei oteta huomioon tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia (lukuun ottamatta elatustukea ja eläkettä saavan hoitotukea). Näitä tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja tuloja ovat esimerkiksi:

- lapsilisä
- vammaistuki
- kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
- asumistuki

- sotilasavustus ja asevelvollisen päiväraha
- toimeentulotuki
- veteraanien etuuksia (ml. ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)

Tuloista tehtävät vähennykset jatkuvan ja säännöllisen kotihoidon asiakasmaksua määrätessä (Asiakasmaksulaki 1201/2020 10g §)

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset
- elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määräajaksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- edunvalvojan palkkion perusmaksu, myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena

11.2.2 Kotihoidon arviointijakson, kotihoidon tilapäisten käyntien ja kotikuntoutuksen maksut

Tilapäisen kotihoidon maksuista ei ole asiakasmaksulainsäädännössä yksityiskohtaista ohjeistusta eikä määryksiä. Kunnan tulee kuitenkin ottaa maksuja määritellessään huomioon lainsäädännössä olevat maksuja koskevat yleissäännökset. Tilapäisestä kotihoidosta voidaan palvelun käyttäjältä periä kunnan päättämä kohtuullinen maksu.

KOTIHOIDON ARVI-OINTIJAKSO	Kotihoidon uudet asiakkaat ovat ensin arviointijaksolla, joka kestää enintään 4 viikkoa. Arviointijakson aikana asiakasmaksuna peritään 12,00 euroa/vrk. Palvelu voidaan toteuttaa perinteisinä kotikäynteinä tai videokuvallisena yhteydenottona tai niitä yhdistellen asiakkaan yksilöllisen tarpeen mukaan.
KOTIHOIDON TILAPÄI-NEN KÄYNTI	Hoitajan suorittamasta kotihoidon tilapäisestä käynnistä asiakkailta peritään 12,00 € /kerta. Myös tilapäiselle asiakkaalle avataan kotihoidon asiakastiedot potilastietojärjestelmään. Lääkäriin tai hammaslääkäriin suorittamista kotikäynnistä peritään 18,90 € / kerta.
TILAPÄINEN KOTIKUNTOUTUS	Fysioterapeutin ja toimintaterapeutin suorittama tilapäinen kotikuntoutuskäynti 12,00 € /käynti
KOTONA TOTEUTET-TAVA KUNTOUTTAVA TYÖ	Säännöllisen kotihoidon asiakkaille toteutetaan osana kotihoidon palvelua kuntouttavaa toimintaa moniammatillisena yhteistyönä kuntoutuksen ammattilaisten kanssa kotihoitoalueen mahdollisuuksien mukaan. Kotikuntoutus kotihoidon säännöllisille asiakkaille on maksutonta.
KOTIKUNTOUTUS	Kotikuntoutukseen kuka tahansa terveyden- tai sosiaalihuollon ammattilainen voi tehdä palvelupyynnön, jonka perusteella kotikuntoutuksen ammattilainen arvioi soveltuvuuden kotikuntoutukseen ja suunnittelee kuntoutustoimenpiteet. Kotikuntoutus on: <ul style="list-style-type: none"> • toimintakyvyn ja kuntoutustarpeen arviointia ja ohjausta • apuvälinetarpeen tai kodin muutostöiden arviointia ja ohjausta • liikkumisen ja muiden arkitoimintojen harjoittamista • yksittäisiä ohjauksikäyntejä tai kuntoutusjakso esimerkiksi leikkauksen jälkeen • kuukauden pituinen arviointi- ja kuntoutusjakso kotihoidon uusille asiakkaille tai

	<ul style="list-style-type: none"> • kotikuntoutusta voidaan toteuttaa kotihoidon, kuntoutuksen ja palveluohjauksen ammattilaisten moniammatillisena yhteistyönä. <p>Kotikuntoutus- ja arviointijakso kotihoidon uusille asiakkaille yksilölliseen palvelutarpeen arvioon perustuen sisältäen eri ammattilaisten työpanoksen 80,00 €/kk (Ei kerrytä maksukattoa) Jakson pituus perustuu aina asiakkaan yksilölliseen tarpeeseen, mutta voi olla enintään 6-8 viikkoa.</p> <p>Kotikuntoutuskäynti 12,00 €/kerta (Ei kerrytä maksukattoa)</p> <p>Kuntoutuspalvelutarpeen arvio- ja apuvälinekäynnit ovat maksuttomia</p>
ETÄPALVELUNA TO- TEUTETTU KOTIHOITO (videokuvallinen yhteydenotto)	<p>Asiakkaan ja hänen omaisensa välinen ja/tai asiakkaan ja työntekijän välinen yhteydenotto suojatun, videokuvallisen internetyhteyden välityksellä. Asiakas saa käyttöönsä helppokäyttöisen tietokoneen tai tablet-laitteen</p> <p>Säännöllisen kotihoidon asiakkaalla etäkäynnin aika lasketaan hoitoaikaan asiakasmaksua määritettäessä. Erikseen arvioiduissa tilanteissa etäpalvelu voidaan toteuttaa myös tavallisena puheluna osana palvelukokonaisuutta.</p> <p>Palveluun voidaan liittää suojattu omaisyhteys, jonka avulla omainen voi omia laitteita käyttämällä olla yhteydessä asiakkaaseen, perittävä maksu 9,00 €/kk/yhteys.</p>

11.3 Jaksohoidon, lyhytaikaisen palveluasumisen ja lyhytaikaisen tehostetun palveluasumisen maksut

- 35,00 €/hoitopäivä. Maksu ei kerrytä maksukattoa.
- Päivähoidolla tarkoitetaan enintään kahdeksan tuntia kerrallaan kestävää palvelua, josta peritään 18,00 € / päivä. Yöhoidolla tarkoitetaan kello 18 ja kello 10 välillä toteutettavaa palvelua, josta peritään 18,00 € / yö.
- Päivä- tai yöhoidon ylittäessä sille asetetut aikarajat, asiakasmaksu peritään kokonaisen hoitopäivän mukaisesti.
- Omaishoitajan vapaapäivien aikana toteutettavasta hoidosta peritään asiakasmaksulainsäädännön määräämä maksu 11,40 €/vrk. Rintamatunnuksen omaavalta veteraanilta omaishoitajan vapaan aikaisesta hoidosta ei peritä asiakasmaksua.

11.4 Lyhytaikaisen perhehoidon maksut

- 35,00 €/hoitopäivä. Maksu ei kerrytä maksukattoa.
- Päivähoidolla tarkoitetaan enintään kahdeksan tuntia kerrallaan kestävää palvelua, josta peritään 18,00 € / päivä. Yöhoidolla tarkoitetaan kello 18 ja kello 10 välillä toteutettavaa palvelua, josta peritään 18,00 € / yö.
- Päivä- tai yöhoidon ylittäessä sille asetetut aikarajat, asiakasmaksu peritään kokonaisen hoitopäivän mukaisesti.
- Omaishoitajan vapaapäivien aikana toteutettavasta hoidosta peritään asiakasmaksulainsäädännön määräämä maksu 11,40 €/vrk. Rintamatunnuksen omaavalta veteraanilta omaishoitajan vapaan aikaisesta hoidosta ei peritä asiakasmaksua.

Kiertävän perhehoitajan palvelu asiakkaan kotona:

- palvelua 3-6 tuntia/kerta 9,00 €
- palvelua 6-12 tuntia/kerta 18,00 €

Sopimussuhteisille omaishoitajille kiertävän perhehoitajan palvelu asiantivapaiden yhteydessä on maksutonta. Palvelua voi saada maksuttomana 3-6 tuntia/viikko.

Palvelu on maksutonta:

- alle 16 vuotiaille asiakkaille,

- asiakkaille, joille palvelu on myönnetty erityishuollon palveluna tai vammaispalvelulain mukainen palveluasuminen

Sotilasvammalain 6b§ mukaan perhehoidon palvelut ovat maksuttomia ennen vuotta 1991 asepalveluksessa tai YK-tehtävissä vammautuneille tai sairastuneille sotilasinvalidille, joiden em. lain mukainen haitta-aste on vähintään 20 % sekä sotainvalideille, jotka ovat vuosien 1939–1945 sotien johdosta vahingoittuneet tai sairastuneet, ja joiden haitta-aste on vähintään 10 %. Rintamaveteraanien kuntoutuksesta säädetyn lain 12a§:n mukaan vastaavat palvelut ovat maksuttomia rintamatunnuksen omaaville veteraaneille.

11.5 Pitkäaikainen palveluasuminen

Palveluasumisessa peritään pitkäaikaisen asumispalvelun maksu silloin, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta. (Asiakasmaksulaki 1201/2020 7b §, 10e §)

Sotilasvammalain 6b§ mukaan palveluasumisessa hoiva ja hoito sekä ateria- ja tukipalvelut ovat maksuttomia ennen vuotta 1991 asepalveluksessa tai YK-tehtävissä vammautuneille tai sairastuneille sotilasinvalidille, joiden em. lain mukainen haitta-aste on vähintään 20 % sekä sotainvalideille, jotka ovat vuosien 1939–1945 sotien johdosta vahingoittuneet tai sairastuneet, ja joiden haitta-aste on vähintään 10 %. Rintamaveteraanien kuntoutuksesta säädetyn lain 12a§:n mukaan vastaavat palvelut ovat maksuttomia rintamatunnuksen omaaville veteraaneille.

Maksu perustuu yhdessä asiakkaan kanssa laadittavaan hoito- ja/tai palvelusuunnitelmaan. Pitkäaikaiseen palveluasumiseen osoitetaan asiakkaita, joiden toimintakyky on alentunut, ja jotka kokevat turvattomuutta omassa kodissaan. Asiakkaat tarvitsevat päivittäin säännöllisesti apua, valvontaa ja ohjausta päivittäisissä toiminnoissa sekä sairaanhoidollista apua.

Kuukausimaksu määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukykyyn ja perheen koon mukaan. Palveluasumisessa palvelutunteja toteutuu 38 h/kk tai enemmän. Maksuun ei sisälly asu- ja asumiskustannuksia. Maksua määrättäessä asiakkaan maksua tarvittaessa alennetaan siten, että hänelle jää käytöväraa vähintään 164,00 €/kk.

Tulorajat ovat seuraavat:

Perheen koko, henkilö- määrä	1	2	3	4	5	6
Tuloraja euroa kuukau- dessa	588	1 084	1 701	2 103	2 546	2 924

Jos henkilöitä on enemmän kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 350,00 € kustakin seuraavasta henkilöstä.

Palvelutunnit kuukaudessa	1	2	3	4	5	6 henkilöä tai enemmän
38 tai enemmän	35,00	24,00	19,00	16,00	14,00	12,00

Asiakasmaksuun sisältyvät:

- asiakkaan palvelukokonaisuuden suunnittelu ja kirjaaminen yksilölliseen hoito- ja palvelusuunnitelmaan tavoitteineen sekä arviointi yhteistyössä asiakkaan ja mahdollisesti omaisen kanssa

- hoito- ja palvelusuunnitelman mukaiset palvelut palvelutalon henkilökunnan toteuttamana, sisältäen huolenpidon, avustamisen, ohjauksen sekä kuntouttavat, virikkeelliset ja sairaanhoidolliset palvelut
- hoito- ja palvelusuunnitelman arviointi
- asunnon peruskalustuksena asumisyksikössä on hoitosänky, yöpöytä ja yleisvalaistus
- apuvälineet haetaan ilmaisena yksilölliseen apuvälinearviointiin perustuen
- hoitotarvikkeet haetaan asiakkaalle ilmaisjakeluna aina, kun siihen oikeuttavat kriteerit täyttyvät
- kertakäyttöiset hoito- ja hygienia- ja vaatehuolto
- siivous
- vaatehuolto

Asiakaan itse kustantamat tarvikkeet ja palvelut:

- lääkkeet ja lääkkeiden annosjakelu asiakaan niin valitessa
- terveyspalveluista ja avohoidon ammattiryhmien yksilöllisistä kotikäynneistä peritään asiakasmaksulainsäädännön mukaiset maksut, ja noudatetaan Essotessa määrättyjä asiakasmaksukäytäntöjä
- perusterveydenhuollon vastaanotolla tai palveluasumisen yksikössä sen asukkaille erikseen järjestetyllä vastaanotolla peritään käyntimaksu.
- omat hygienia- ja vaatehuolto
- vaatteet, vuodevaatteet sekä peitot ja tyyny
- vuokra erillisen vuokrasopimuksen perusteella
- ateriat (erillinen tukipalvelumaksu)
- turvapalvelut (erillinen tukipalvelumaksu)
- muut henkilökohtaiset menot
- Essoten palveluna ei pidetä yllä huonekaluvuokraukseen tarvittavaa kalustoa. Asiakkaalla on mahdollisuus saada sähkökäyttöinen sänky ilmaisena apuvälineenä yksilölliseen apuvälinearviointiin perustuen tai vaihtoehtoisesti asukas voi saada sähkökäyttöisen sängyn ilmaiseksi palveluasumisen yksiköstä.

Pitkäaikaisen asumispalvelun asiakasmaksussa huomioitavat tulot

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot ja verosta vapaat tulot tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä
- laskennallinen metsätulo (tarkemmin asiakasmaksulaki 10 i §)
- opintojen johdosta saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin se säädetään veronlaiseksi tuloksi
- lasten kotihoidon tuki
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- eläkettä saavan hoitotuki (siihen sisältyvää veteraanilisää ei huomioida tulona)
- elatusapu ja elatustuki

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kk keskimääräinen kuukausitulo.

Tulona ei oteta huomioon tuloverolain 92§:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia (lukuun ottamatta elatustukea ja eläkettä saavan hoitotukea). Näitä tuloverolain 92§:ssä tarkoitettuja tuloja ovat esimerkiksi:

- lapsilisä
- vammaistuki
- kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
- asumistuki (tämä huomioidaan kuitenkin vuokran vähennyksenä pitkäaikaisen asumispalvelun asiakkaalla perustuen asiakasmaksulakiin § 10 d)
- sotilasavustus ja asevelvollisen päiväraha

- toimeentulotuki
- veteraanien etuuksia (ml. ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)

Tuloista tehtävät vähennykset pitkäaikaisessa asumispalvelussa

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset
- elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määräajaksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)

Kun asiakas on siirtymässä pitkäaikaiseen asumispalveluun, huomioidaan entisen asunnon todellisia kustannuksia enintään seuraavasti:

- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta (huomioidaan asiakkaan osuus esimerkiksi kiinteistövero ja kohtuulliset lämmityskulut, asunto-osakkeen hoitovastike, pakollinen kotivakuutus)
- vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käytöstövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)

11.5.1 Tukipalvelumaksut pitkäaikaisessa palveluasumisessa

Ateriapalvelumaksu

445,00 €/kk, koko vuorokauden ateriat kattava.

Mikäli asiakkaan ravitsemus tapahtuu PEG-ravitsemusletkun kautta, ja asiakas ostaa ravitsemusliuokset, asiakasmaksulaskentaan ei oteta huomioon ateriapalvelumaksua. Asiakkaan käyttövarassa huomioidaan minimikäyttövaran lisäksi laskennallinen korvaus ravintoliuoksista 160,00 €/kk.

Turvalaitteet palveluasumisessa

Palveluasumisen yksiköt on varustettu turvalaitteilla. Mikäli asiakkaalla on käytössä turvalaitteet, asiakas maksaa palveluasumisessa valvontamaksua 25,00 €/kk

Ylläpitomaksu palveluasumisessa

Palveluasumisessa peritään ylläpitomaksu 25,00 €/kk. Maksu sisältää asumispalveluun liittyvän siivouksen ja vaatehuollon.

Palveluasumisessa ylläpitoon kuuluvat asumisesta ja muusta ylläpidosta aiheutuvat kulut (kuten siivoukseen ja vaatehuoltoon sisältyvät aineet ja tarvikkeet). Muita kuluja ovat asiakkaan käyttämistä palveluista ja tarvikkeista (esim. yleisessä käytössä olevat hygieniatarvikkeet, siivousvälineet ja -tarvikkeet) muodostuneet kustannukset.

Kuljetus ja asiointipalvelu

- Palveluasumisen asiakkaille myönnetään sosiaalihuoltolain tai vammaispalvelulain mukaista kuljetuspalvelua myöntämiskriteerien mukaisesti.

- Asiointi- ja saattamispalveluja ei pääsääntöisesti järjestetä. Tarvittaessa noudatetaan kotihoidon tukipalvelumaksuissa määriteltyä saattajapalvelumaksua 25,00 €/kerta

11.6 Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen perhehoidon maksut

Maksut koskevat sosiaalihuoltolain (1301/2014) 21§ 4 mom mukaista tehostettua palveluasumista ja perhehoitolain 263/2015 3§:ssä tarkoitettua perhehoitoa ja 4§:ssä tarkoitettua ammatillista perhehoitoa. Pitkäaikainen tehostettu palveluasuminen ja pitkäaikainen perhehoito on kyseessä silloin, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta. (Asiakasmaksulaki 7b §)

Sotilasvammalain 6b§ mukaan tukipalvelu on maksutonta ennen vuotta 1991 asepalveluksessa tai YK-tehtävissä vammautuneille tai sairastuneille sotilasinvalidille, joiden em. lain mukainen haitta-aste on vähintään 20 %, sotainvalideille, jotka ovat vuosien 1939–1945 sotien johdosta vahingoittuneet tai sairastuneet ja joiden haitta-aste on vähintään 10 %. Rintamaveteraanien kuntoutuksesta säädetyn lain 12a§:n mukaan tukipalvelut ovat maksuttomia rintamatunnuksen omaaville veteraaneille.

Pitkäaikaisessa perhehoidossa ja pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa peritään asiakkaalta asiakasmaksu, joka määräytyy asiakkaan netto kuukausitulojen mukaan. Maksu on enintään 85 % nettokuukausituloista, joista on ensin tehty laissa säädetyt vähennykset. Jos asiakas on välittömästi ennen palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin kotiin jäävän puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlaskettujen netto kuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 % puolisojen yhteenlasketuista nettokuukausituloista, joista on tehty laissa säädetyt vähennykset. Jos kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa tai pitkäaikaisessa perhehoidossa, maksu on enintään 85 % nettokuukausituloista. Asiakkaalle tulee jäädä vähimmäiskäyttövaraa 164,00 €/kk.

Palvelussa hoito ja hoiva ovat maksuton asiakkaille, joille on myönnetty tämä palvelu erityishuollon suunnitelman mukaan tai joille on myönnetty vammaispalvelulain mukainen palveluasuminen. Näiltä asiakkailta palvelun ajalta voidaan periä maksua aterioista sekä ylläpitomaksu.

Asiakasmaksuun sisältyvät:

- asiakkaan palvelukokonaisuuden suunnittelu ja kirjaaminen yksilölliseen hoito- ja palvelusuunnitelmaan tavoitteineen sekä arviointi yhteistyössä asiakkaan ja mahdollisesti omaisen kanssa
- hoito- ja palvelusuunnitelman mukaiset palvelut palvelutalon henkilökunnan toteuttamana, sisältäen huolenpidon, avustamisen, ohjauksen sekä kuntouttavat, virikkeelliset ja sairaanhoidolliset palvelut
- asunnon peruskalustuksena asumisyksikössä on hoitosänky, yöpöytä ja yleisvalaistus
- apuvälineet haetaan ilmaisena yksilölliseen apuvälinearvioon perustuen
- hoitotarvikkeet haetaan asiakkaalle ilmaisjakeluna aina, kun siihen oikeuttavat kriteerit täyttyvät
- ateriat
- kertakäyttöiset hoito- ja hygieniatarvikkeet
- siivous
- turvapalvelut
- vaatehuolto

Asiakaan itse kustantamat tarvikkeet ja palvelut:

- lääkkeet ja lääkkeiden annosjakelu asiakkaan niin valitessa
- terveystarvikkeista ja avohoidon ammattiryhmien yksilöllisistä kotikäynneistä peritään asiakasmaksulainsäädännön mukaiset maksut, ja noudatetaan Essotessa määrättyä asiakasmaksukäytäntöä

- perusterveydenhuollon vastaanotolla tai palveluasumisen yksikössä sen asukkaille erikseen järjestetyllä vastaanotolla peritään käyntimaksu.
- omat hygieniatarvikkeet
- vaatteet, vuodevaatteet sekä peitot ja tyynyt
- vuokra erillisen vuokrasopimuksen perusteella
- muut henkilökohtaiset menot
- Essoten palveluna ei pidetä yllä huonekaluvuokraukseen tarvittavaa kalustoa. Asiakkaalla on mahdollisuus saada sähkökäyttöinen sänky ilmaisen apuvälineenä yksilölliseen apuvälinearvioon perustuen tai vaihtoehtoisesti asukas voi saada sähkökäyttöisen sängyn ilmaiseksi palveluasumisen yksiköstä.

Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen perhehoidon asiakasmaksussa huomioitavat tulot (Asiakasmaksulaki 10b §):

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut ansio- ja pääomatulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä sekä verosta vapaat tulot
- jos maksu määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulosten perusteella, kuukausitulona otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat tulot
- laskennallinen metsätulo (asiakasmaksulaki 10 i §)
- vammaistuki (alle 16-vuotiaan ja 16 vuotta täyttäneen)
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti opintojen johdosta saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin ovat veronalaista tuloa
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- lasten kotihoidon tuki
- eläkettä saavan hoitotuki (siihen sisältyvää veteraanilisää ei huomioida tulona)

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kk keskimääräinen kuukausitulo.

Tulona ei oteta huomioon

- lapsen elatuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lapsen elatusapua
- tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia (lukuun ottamatta vammaistukea ja eläkettä saavan hoitotukea)

Näitä tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja tuloja ovat esimerkiksi:

- lapsilisä
- kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
- asumistuki (tämä huomioidaan kuitenkin vuokran vähennyksenä perustuen asiakasmaksulakiin §10 d)
- sotilasavustus ja asevelvollisen päiväraha
- toimeentulotuki
- veteraanien etuuksia (ml. ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)

Tuloista tehtävät vähennykset pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa perhehoidossa (Asiakasmaksulaki 10c §):

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset
- elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys

- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)

Lisäksi asiakkaan kuukausituloista vähennetään todelliset asumismenot ennen pitkäaikaiseen tehostettuun palveluasumiseen tai pitkäaikaiseen perhehoitoon siirtymistä enintään:

- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta (huomioidaan asiakkaan osuus esimerkiksi kiinteistövero ja kohtuulliset lämmityskulut, asunto-osakkeen hoitovastike, pakollinen kotivakuutus)
- vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käytöstavastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)

Tuloista tehtävät erityiset vähennykset maksun perusteena olevista tuloista pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa ja pitkäaikaisessa perhehoidossa (Asiakasmaksulaki 10d §):

- kohtuulliset asumismenot, joita pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta tai asumisesta ammatillisessa perhehoitokodissa aiheutuu (vähennettynä asumistuella)
- terveydenhuollon ammattihenkilön määräämien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset, joihin asiakas on oikeutettu saamaan korvausta sairausvakuutuslain nojalla. Lääkekustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa antaman selvityksen perusteella maksun määräämisen perusteena olevista tuloista asiakkaalle aiheutuvien lääkekustannusten mukaan, kuitenkin enintään sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitetun vuosiomavastuun suuruisena
- muiden kuin sairausvakuutuslain mukaan korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa hakemuksesta siltä osin kuin lääkemääräyksen tehnyt terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaan terveydelle tarpeellisiksi.

Pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa tai pitkäaikaisessa perhehoidossa olevalta asiakkaalta ei peritä päällekkäin muita sosiaalihuollon avohoidon palvelumaksuja, kuten kotihoidon tai päivätoiminnan maksua.

11.7 Vammaispalvelut

11.7.1 Kehitysvammahuollon asiakasmaksut

Kehitysvammaisten erityishuollon palvelut ja kuljetus erityishuollon palveluihin ovat maksuttomia. Ylläpidosta aiheutuvista kustannuksista voidaan kuitenkin periä maksu. Poikkeuksena on alle 16-vuotiaalle annettava osittainen ylläpito. Palveluohjauksesta, avohuollonohjauksesta ja neuvolatoiminnasta ei peritä asiakkaalta maksuja

Asiakasmaksut kehitysvammaisten erityishuollon asumispalveluissa

Kunta tai kuntayhtymä voi järjestää kehitysvammaisille henkilöille asumispalveluja kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lainsäädännön mukaan. Erityishuoltolain mukaisessa asumispalvelussa kehitysvammaiset henkilöt maksavat itse vuokran, ateriat, lääkkeet ja kaikki muut jokapäiväiseen elämiseen liittyvät kustannukset.

Essoten erityishuollon asumispalveluissa voidaan asukkaalta periä ylläpitomaksu 25,00 € / kk.

- Asumispalveluissa ylläpitoon kuuluvat asumisesta, ravinnosta ja muusta ylläpidosta aiheutuvat kulut (kuten siivoukseen ja vaatehuoltoon sisältyvät aineet ja tarvikkeet). Muita kuluja ovat asiakkaan käyttämistä palveluista ja tarvikkeista (esim. hygieniatarvikkeet, siivousvälineet ja -tarvikkeet) muodostuneet kustannukset. Maksua ei voi periä henkilökunnan antamasta hoivasta ja tuesta. Yksityiset palveluntuottajat määrittelevät itse ylläpitomaksun, joko erillisenä maksuna tai kulut on huomioitu muuten, esim. vuokrassa. Ylläpitomaksu koostuu asunnon puhtaanapitoon ja henkilökohtaisen hygienian hoitoon luovutetuista tarvikkeista, yhteisten tilojen pientarvikkeista, pyykki- ja kuljetuskustannuksista, internet yhteydestä, virike- ja virkistystoiminnan tarvikkeista sekä yhteisistä harrastusvälineistä.

Päivä- ja työtoiminnan asiakasmaksut

Kehitysvammaisten erityishuollon mukaisessa päivä- ja työtoiminnassa peritään yli 16-vuotiailta asiakkailta ateriamaksu. Päivä- ja työtoiminnan kuljetukset ovat asiakkaalle erityishuoltolain mukaan maksuttomia. Päivä- ja työtoiminnassa asiakkailta voidaan periä materiaalmaksu. Materiaalmaksu on enimmillään työn todellinen materiaalikustannus. Materiaalmaksusta sovitaan aina tapauskohtaisesti asiakkaan kanssa ennen työn aloittamista.

Lyhytaikaisen laitoshoidon maksut

Erityishuollossa lyhytaikaisen, kuntouttavan laitoshoidon maksu on 16,90 € hoitopäivältä. Erityishuollossa maksukaton ylittymisen jälkeen lyhytaikainen, kuntouttava laitoshoido on maksutonta. Asiakasmaksuasetuksen 6 a §:ssä tarkoitettu terveydenhuoltomaksujen maksukatto vuonna 2021 on 683,00 €.

11.7.2 Vammaispalvelulain mukaiset asiakasmaksut

Asiakasmaksut vammaispalvelulain mukaisessa palveluasumisessa

Vammaispalvelulain mukaisessa palveluasumisessa vammaiset henkilöt maksavat itse vuokran, ateriat, lääkkeet ja kaikki muut jokapäiväiseen elämiseen liittyvät kustannukset sekä Essoten omissa yksiköissä ylläpitomaksun 25,00 € / kk. Ylläpitomaksu sisältää mm. siivoukseen ja vaatehuoltoon sisältyvät aineet ja tarvikkeet. Vammaispalvelulain mukaista palveluasumista voidaan järjestää palveluasumisyksikössä tai vammaisen henkilön omassa kodissa.

Yksityiset palveluntuottajat määrittelevät itse ylläpitomaksun, joko erillisenä maksuna tai kulut on huomioitu esim. vuokrassa. Ylläpitomaksu koostuu asunnon puhtaanapitoon ja henkilökohtaisen hygienian hoitoon luovutetuista tarvikkeista, yhteisten tilojen pientarvikkeista sekä pyykki- ja kuljetuskustannuksista.

Vammaispalvelulain mukaisessa päivätoiminnassa vammaiset henkilöt maksavat ateriat sekä kuljetuksista omavastuusuuden. Päivä- ja työtoiminnassa asiakkailta voidaan periä materiaalmaksu. Materiaalmaksu on enimmillään työn todellinen materiaalikustannus. Materiaalmaksusta sovitaan aina tapauskohtaisesti asiakkaan kanssa ennen työn aloittamista.

12 MIELENTERVEYS- JA PÄIHDEPALVELUT

Suuri osa mielenterveys- ja päihdepalvelujen tuottamista palveluista on asiakkaalle maksuttomia viranomaisen järjestettäviä ohjaus- ja neuvontapalveluita.

12.1 Lyhytaikaisen päihdelaitoskuntoutuksen maksut

Laitospäihdekuntoutuspäätökset myönnetään sosiaalihuoltolain 22§:n nojalla. Sosiaalityöntekijä tekee päätöksen palvelun myöntämisestä ja määrittelee asiakasmaksun asiakkaan tulojen ja menojen perusteella. Asiakkaalta voidaan periä tulosisidonnaista asiakasmaksua enintään 48,90 € hoitopäivältä. Laitoskuntoutuksen maksut ovat asiakasmaksulain maksukaton piirissä 1.1.2022 alkaen, maksukaton ylittymisen jälkeen lyhytaikaisesta laitoskuntoutuksesta (enintään 3 kk) voidaan periä asiakkaalta asiakasmaksua enintään 22,50 € hoitopäivältä.

Lyhytaikainen asumispalvelu

Lyhytaikainen asumispalvelu tarkoittaa arviointi- ja/tai kriisijaksoa palveluntarpeen ja toimintakyvyn arviointia varten. Lyhytaikaisesta asumispalvelusta voidaan periä lyhytaikaisen laitoshoidon maksu 22,50 € / hoitopäivä.

12.2 Tukiasumisen maksut

Jatkuvasta ja säännöllisestä kotona annettavasta palvelusta (tukiasuminen) peritään maksu asiakasmaksulain (12021/2020) 10 e §:n mukaan. Kuukausimaksu määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukykyyn ja perheen koon mukaan. Maksu on enintään maksuprosentin osoittama määrä tuloajan ylittävistä kuukausituloista. Maksuun ei sisälly asumiskustannuksia.

Maksut koskevat sosiaalihuoltolain (1301/2014) 21§ mukaan järjestettyä tukiasumista.

Tulorajat ovat seuraavat:

Perheen koko henkilömäärä	1	2	3	4	5	6
Tuloraja, euroa kuukaudessa	588	1 084	1 701	2 103	2 546	2 924

Jos henkilöitä on enemmän kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 350 eurolla kustakin seuraavasta henkilöstä.

Henkilömäärä	1	2	3	4	5	6 tai yli
Palvelutunnit/ kk	Maksu %	Maksu %	Maksu %	Maksu %	Maksu %	Maksu %
4 tai alle	8	7	6	6	6	6
5	10	8,75	7,5	7,5	7,5	7,5
6	12	10,50	9	9	9	9
7	14	12,25	10,50	10,5	10,5	10,5
8	16	14	12	12	12	12
9	17	14,75	12,5	12,5	12,5	12

10	18	15,50	13	13	13	12
11	19	16,25	13,5	13,5	13,5	12
12	20	17	14	14	14	12
13	21	17,75	14,5	14,5	14	12
14	22	18,50	15	15	14	12
15	23	19,25	15,5	15,5	14	12
16	24	20	16	16	14	12
17	24,5	20,50	16,5	16	14	12
18	25	21	17	16	14	12
19	25,5	21,50	17,5	16	14	12
20	26	22	18	16	14	12
21	26,5	22,50	18,5	16	14	12
22	27	23	19	16	14	12
23	27,5	23,5	19	16	14	12
24	28	24	19	16	14	12
25	28,5	24	19	16	14	12

Asiaksmaksuun sisältyvät:

- asiakkaan palvelukokonaisuuden suunnittelu ja kirjaaminen yksilölliseen palvelusuunnitelmaan tavoitteineen sekä arviointi yhteistyössä asiakkaan ja mahdollisesti omaisen kanssa
- palvelusuunnitelman mukainen ohjaus
- palvelusuunnitelman arviointi
- apuvälineet haetaan ilmaisena yksilölliseen apuvälinearvioon perustuen
- hoitotarvikkeet haetaan asiakkaalle ilmaisjakeluna aina, kun siihen oikeuttavat kriteerit täyttyvät
- kertakäyttöiset hoitotarvikkeet

Asiakaan itse kustantamat tarvikkeet ja palvelut:

- lääkkeet ja lääkkeiden annosjakelu asiakkaan niin valitessa
- terveys- ja avohoidon palvelut
- omat hygieniatarvikkeet
- vaatteet, vuodevaatteet sekä peitot ja tyyny
- vuokra erillisen vuokrasopimuksen perusteella
- ateriat (erillinen tukipalvelumaksu, jos ateriat sisältyvät palveluun)
- muut henkilökohtaiset menot
- asunnon kalustaminen
- asiakkaalla on mahdollisuus saada tarvitsemansa apuvälineet ilmaisena apuvälineyksiköstä yksilölliseen apuvälinearvioon perustuen tai vaihtoehtoisesti asiakas voi kustantaa tarvitsemansa apuvälineet itse.

Tukiasumisen asiakasmaksua määritettäessä huomioitavat tulot asiakasmaksulain (1201/2020) 10 f §:n mukaan:

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot ja verosta vapaat tulot tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä
- laskennallinen metsätulo (tarkemmin asiakasmaksulaki 10 i §)
- opintojen johdosta saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin se säädetään veronlaiseksi tuloksi
- lasten kotihoidon tuki
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- eläkettä saavan hoitotuki (siihen sisältyvää veteraanilisää ei huomioida tulona)
- elatusapu ja elatustuki

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kk keskimääräinen kuukausitulo

Tulona ei oteta huomioon

- tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia (lukuun ottamatta elatustukea ja eläkettä saavan hoitotukea).

Näitä tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja tuloja ovat esimerkiksi:

- lapsilisä
- vammaistuki
- kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
- asumistuki (tämä huomioidaan kuitenkin vuokran vähennyksenä pitkäaikaisen asumispalvelun asiakkaalla perustuen asiakasmaksulakiin § 10 d)
- sotilasavustus ja asevelvollisen päiväraha
- toimeentulotuki
- veteraanien etuuksia (ml. ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)

Tuloista tehtävät vähennykset tukiasumisessa asiakasmaksulain (1201/2020) 10 g §:n mukaan:

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset
- elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)

Lisäksi asiakkaan kuukausituloista vähennetään todelliset asumismenot ennen tukiasumiseen siirtymistä, kuitenkin enintään:

- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta (huomioidaan asiakkaan osuus esimerkiksi kiinteistöveroista ja kohtuullisista lämmityskuluista, asunto-osakkeen hoitovastike, pakollinen kotivakuutus)
- vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitettulta vuokralaisen irtisanomisajalta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käytöstövastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)

Tukipalvelumaksut tukiasumisessa:

Ateriapalvelumaksu

445 €/kk, sisältää kaikki palveluun kuuluvat ateriat

Mikäli asiakkaalta peritään ateriamaksu, tulee asiakkaan käyttövaraksi jäädä vähintään 164,00 €/kk.

12.3 Palveluasumisen maksut

Palveluasumisessa peritään pitkäaikaisen asumispalvelun maksu silloin, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta. (Asiakasmaksulaki 1201/2020 7b §, 10e §) Maksut koskevat sosiaalihuoltolain (1301/2014) 21§ mukaan järjestettyä palveluasumista.

Maksu perustuu yhdessä asiakkaan kanssa laadittavaan asiakassuunnitelmaan. Pitkäaikaiseen palveluasumiseen osoitetaan asiakkaita, joiden toimintakyky on alentunut, ja jotka kokevat turvattomuutta omassa kodissaan. Asiakkaat tarvitsevat säännöllisesti apua, valvontaa ja ohjausta päivittäisissä toiminnoissa sekä sairaanhoidollista apua.

Kuukausimaksu määräytyy palvelupäätökseen kirjattujen palvelutuntien määrän, asiakkaan maksukyvyyn ja perheen koon mukaan. Maksu saa olla enintään maksuprosentin osoittama määrä tulorajan ylittävistä kuukausituloista. Palveluasumisessa palvelutunteja toteutuu 38 h/kk tai enemmän. Maksuun ei sisälly asumiskustannuksia. Maksua määrättäessä asiakkaalle jätetään käyttövaraa vähintään 164.00 €/kk.

Tulorajat ovat seuraavat:

Perheen koko henkilömäärä	1	2	3	4	5	6
Tuloraja, euroa kuukaudessa	588	1 084	1 701	2 103	2 546	2 924

Jos henkilöitä on enemmän kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 350 eurolla kustakin seuraavasta henkilöstä.

Palvelutunnit kuukaudessa 38 h tai enemmän	1 henk.	2 henk.	3 henk.	4 henk.	5 henk.	6 henkilöä tai enemmän
Maksu %	35 %	24 %	19 %	16 %	14 %	12 %

Asiakasmaksuun sisältyvät:

- asiakkaan palvelukokonaisuuden suunnittelu ja kirjaaminen yksilölliseen palvelusuunnitelmaan tavoitteineen sekä arviointi yhteistyössä asiakkaan ja mahdollisesti omaisen kanssa
- palvelu- ja/tai hoivasuunnitelman mukaiset palvelut palvelutalon henkilökunnan toteuttamana, sisältäen huolenpidon, avustamisen, ohjauksen sekä kuntouttavat, virikkeelliset ja sairaanhoidolliset palvelut
- palvelu- ja/tai hoivasuunnitelman arviointi
- asunnon peruskalustuksena asumisyksikössä on sänky, pöytä, tuoli ja vaatekaappi
- apuvälineet haetaan ilmaisena yksilölliseen apuvälinearvioon perustuen
- hoitotarvikkeet haetaan asiakkaalle ilmaisjakeluna aina, kun siihen oikeuttavat kriteerit täyttyvät
- kertakäyttöiset hoito- ja hygienia- ja tarvikkeet
- siivous
- vaatehuolto

Asiakkaan itse kustantamat tarvikkeet ja palvelut:

- lääkkeet ja lääkkeiden annosjakelu asiakkaan niin valitessa
- terveyspalveluista ja avohoidon ammattiryhmien yksilöllisistä kotikäynneistä peritään asiakasmaksulainsäädännön mukaiset maksut, ja noudatetaan Essotessa määrättyjä asiakasmaksukäytäntöjä

- perusterveydenhuollon vastaanotolla tai palveluasumisen yksikössä sen asukkaille erikseen järjestetyllä vastaanotolla peritään käyntimaksu.
- omat hygieniatarvikkeet
- vaatteet, vuodevaatteet sekä peitot ja tyynyt
- vuokra erillisen vuokrasopimuksen perusteella
- ateriat (erillinen tukipalvelumaksu)
- muut henkilökohtaiset menot
- asunnon muu kalustaminen
- asiakkaalla on mahdollisuus saada tarvitsemansa apuvälineet ilmaisena apuvälineyksiköstä yksilölliseen apuvälinearvioon perustuen tai vaihtoehtoisesti asukas voi kustantaa tarvitsemansa apuvälineet itse.

Pitkäaikaisen palveluasumisen asiakasmaksua määritettäessä huomioitavat tulot asiakasmaksulain (1201/2020) 10 f §:n mukaan:

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut veronalaiset ansio- ja pääomatulot ja verosta vapaat tulot tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä
- laskennallinen metsätulo (tarkemmin asiakasmaksulaki 10 i §)
- opintojen johdosta saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin se säädetään veronlaiseksi tuloksi
- lasten kotihoidon tuki
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- eläkettä saavan hoitotuki (siihen sisältyvää veteraanilisää ei huomioida tulona)
- elatusapu ja elatustuki

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kk keskimääräinen kuukausitulo

Tulona ei oteta huomioon:

- tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia (lukuun ottamatta elatustukea ja eläkettä saavan hoitotukea).

Näitä tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja tuloja ovat esimerkiksi:

- lapsilisä
- vammaistuki
- kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
- asumistuki (tämä huomioidaan kuitenkin vuokran vähennyksenä pitkäaikaisen asumispalvelun asiakkaalla perustuen asiakasmaksulakiin § 10 d)
- sotilasavustus ja asevelvollisen päiväraha
- toimeentulotuki
- veteraanien etuuksia (ml. ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)

Tuloista tehtävät vähennykset pitkäaikaisessa palveluasumisessa asiakasmaksulain (1201/2020) 10 g §:n mukaan:

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset
- elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana

- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)

Lisäksi asiakkaan kuukausituloista vähennetään todelliset asumismenot ennen pitkäaikaiseen asumispalveluun/palveluasumiseen siirtymistä, kuitenkin enintään:

- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta (huomioidaan asiakkaan osuus esimerkiksi kiinteistöveroista ja kohtuullisista lämmityskuluista, asunto-osakkeen hoitovastike, pakollinen kotivakuutus)
- vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitetulta vuokralaisen irtisanomisajalta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusasunnoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käytöstä ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)

12.3.1 Tukipalvelumaksut pitkäaikaisessa palveluasumisessa

Ateriapalvelumaksu

445,00 €/kk, sisältää kaikki palveluun kuuluvat ateriat.

Tukimaksu palveluasumisessa

Palveluasumisessa peritään tukimaksu 25,00 € / kk.

Maksu sisältää tukipalveluina järjestettäviä ja/tai asumispalveluun liittyviä vaatehuolto-, peseytymis-, ja siivouspalveluita sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistäviä palveluita sekä muita vastaavia asumista tukevia palveluita.

Kuljetus ja asiointipalvelu

- Palveluasumisen asiakkaille myönnetään sosiaalihuoltolain tai vammaispalvelulain mukaista kuljetuspalvelua myöntämiskriteerien mukaisesti.
- Asiointi- ja saattamispalveluja ei pääsääntöisesti järjestetä. Tarvittaessa noudatetaan kotihoidon tukipalvelumaksuissa määriteltyä saattajapalvelumaksua 25,00 €/kerta

12.4 Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen maksut

Pitkäaikainen tehostettu palveluasuminen on kyseessä silloin, jos palvelun arvioidaan sen alkamisesta lukien kestävän tai jos palvelu on tosiasiallisesti kestänyt vähintään kolme kuukautta (Asiakasmaksulaki 1201/2020, 7b §). Maksut koskevat sosiaalihuoltolain (1301/2014) 21§ mukaan järjestettyä tehostettua palveluasumista.

Pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa peritään asiakkaalta asiakasmaksu, joka määräytyy asiakkaan nettokuukausitulojen mukaan. Maksu on enintään 85 % nettokuukausituloista, joista on ensin tehty laissa säädetyt vähennykset. Jos asiakas on välittömästi ennen palvelun alkamista elänyt yhteistaloudessa avioliitossa tai avoliitossa ja hänen tulonsa ovat suuremmat kuin kotiin jäävän puolison tulot, maksu määräytyy puolisojen yhteenlasketujen nettokuukausitulojen perusteella. Tällöin maksu saa olla enintään 42,5 % puolisojen yhteenlasketuista nettokuukausituloista, joista on tehty laissa säädetyt vähennykset. Jos kumpikin puolisoista on pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa, pitkäaikaisessa perhehoidossa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa, maksu on enintään 85 % nettokuukausituloista. Asiakkaalle tulee jäädä vähimmäiskäyttövara 164,00 € /kk.

Asiakasmaksuun sisältyvät:

- asiakkaan palvelukokonaisuuden suunnittelu ja kirjaaminen yksilölliseen hoiva- ja palvelusuunnitelmaan tavoitteineen sekä arviointi yhteistyössä asiakkaan ja mahdollisesti omaisen kanssa
- hoiva- ja palvelusuunnitelman mukaiset palvelut palvelutalon henkilökunnan toteuttamana, sisältäen huolenpidon, avustamisen, ohjauksen sekä kuntouttavat, virikkeelliset ja sairaanhoidolliset palvelut
- palvelu- ja/tai hoivasuunnitelman arviointi
- asunnon peruskalustuksena asumisyksikössä on sänky, pöytä, tuoli ja vaatekaappi
- apuvälineet haetaan ilmaisena yksilölliseen apuvälinearvioon perustuen
- hoitotarvikkeet haetaan asiakkaalle ilmaisjakeluna aina, kun siihen oikeuttavat kriteerit täyttyvät
- ateriat
- kertakäyttöiset hoito- ja hygieniatarvikkeet
- siivous
- vaatehuolto

Asiakaan itse kustantamat tarvikkeet ja palvelut:

- lääkkeet ja lääkkeiden annosjakelu asiakkaan niin valitessa
- terveyspalveluista ja avohoidon ammattiryhmien yksilöllisistä kotikäynneistä peritään asiakasmaksulainsäädännön mukaiset maksut, ja noudatetaan Essotessa määrättyjä asiakasmaksukäytäntöjä
- perusterveydenhuollon vastaanotolla tai palveluasumisen yksikössä sen asukkaille erikseen järjestetyllä vastaanotolla peritään käyntimaksu.
- omat hygieniatarvikkeet
- vaatteet, vuodevaatteet sekä peitot ja tyyny
- vuokra erillisen vuokrasopimuksen perusteella
- muut henkilökohtaiset menot
- asunnon muu kalustaminen
- asiakkaalla on mahdollisuus saada tarvitsemansa apuvälineet ilmaisena apuvälineyksiköstä yksilölliseen apuvälinearvioon perustuen tai vaihtoehtoisesti asukas voi kustantaa tarvitsemansa apuvälineet itse.

Pitkäaikaisen tehostetun palveluasumisen asiakasmaksua määritettäessä huomioitavat tulot asiakasmaksulain (1201/2020) 10b §:n mukaan:

- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti saadut ansio- ja pääomatulot ennakonpidätyksen ja ennakonkannon jälkeen tulonhankkimisesta aiheutuneilla kustannuksilla vähennettynä sekä verosta vapaat tulot
- jos maksu määräytyy asiakkaan ja tämän puolison yhteenlaskettujen kuukausitulojen perusteella, kuukausitulona otetaan lisäksi huomioon puolison vastaavat tulot
- laskennallinen metsätulo (asiakasmaksulaki 10 i §)
- vammaistuki (alle 16-vuotiaan ja 16 vuotta täyttäneen)
- jatkuvat tai vuosittain toistuvasti opintojen johdosta saadut apurahat tai tunnustuspalkinto otetaan tulona huomioon siltä osin kuin ovat veronalaista tuloa
- opintoraha ja aikuiskoulutustuki
- lasten kotihoidon tuki
- eläkettä saavan hoitotuki (siihen sisältyvää veteraanilisää ei huomioida tulona)

Jos asiakkaan tai hänen puolisonsa tulot vaihtelevat, kuukausitulona otetaan huomioon viimeksi kuluneiden 12 kk keskimääräinen kuukausitulo.

Tulona ei oteta huomioon:

- lapsen elatuksesta annetun lain 4 §:ssä tarkoitettua lapsen elatusapua

- tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja verovapaita sosiaalietuuksia (lukuun ottamatta vammaistukea ja eläkettä saavan hoitotukea)

Näitä tuloverolain 92 §:ssä tarkoitettuja tuloja ovat esimerkiksi:

- lapsilisä
- kansaneläkelain mukainen lapsikorotus
- asumistuki (tämä huomioidaan kuitenkin vuokran vähennyksenä perustuen asiakasmaksulakiin § 10 d)
- sotilasavustus ja asevelvollisen päiväraha
- toimeentulotuki
- veteraanien etuuksia (ml. ylimääräinen rintamalisä ja veteraanilisä)

Tuloista tehtävät vähennykset pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa asiakasmaksulain (1201/2020) 10c §:n mukaan:

- asiakkaan suoritettavaksi vahvistettu elatusapu sekä hänen tosiasiallisista perhesuhteistaan johtuvat muut vastaavat kustannukset
- elatusapua ei vähennetä, jos elatusavun saajana on asiakkaan aviopuoliso, jonka kanssa asiakas on elänyt yhteistaloudessa välittömästi ennen asumispalvelun alkamista
- avopuolisoiden yhteistalouden purkamisessa annetussa laissa tarkoitettu hyvitys
- kiinteistön luovutuksen yhteydessä määräajaksi tai elinkaudeksi pidätetty etuus, joka hänen on suoritettava rahana
- edunvalvojan palkkion perusmaksu (myös edunvalvontavaltuutetun palkkio enintään em. perusmaksun suuruisena)

Lisäksi asiakkaan kuukausituloista vähennetään todelliset asumismenot ennen pitkäaikaiseen tehostettuun palveluasumiseen siirtymistä, kuitenkin enintään:

- omistusasunnosta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut viimeisten kuuden kuukauden ajalta (huomioidaan asiakkaan osuus esimerkiksi kiinteistöveroista ja kohtuullisista lämmityskuluista, asunto-osakkeen hoitovastike, pakollinen kotivakuutus)
- vuokra-asunnon vuokra ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/1995) 52 §:ssä tarkoitettua vuokralaisen irtisanomisajalta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)
- asumisoikeusasunnon asumisoikeusannoista annetun lain (650/1990) 16 §:ssä tarkoitettu käytöstä vastike ja muut asumisesta aiheutuvat välttämättömät ja kohtuulliset kulut kolmelta kuukaudelta (muina välttämättöminä kustannuksina huomioidaan esimerkiksi pakollinen kotivakuutus)

Maksun perusteena olevista tuloista tehtävät erityiset vähennykset asiakasmaksulain (1201/2020) 10d §:n mukaan pitkäaikaisessa tehostetussa palveluasumisessa:

- kohtuulliset asumismenot, joita pitkäaikaisesta tehostetusta palveluasumisesta aiheutuu vähennettynä asumistuella
- terveydenhuollon ammattihenkilön määräämien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset, joihin asiakas on oikeutettu saamaan korvausta sairausvakuutuslain nojalla. Lääkekustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa antaman selvityksen perusteella maksun määräämisen perusteena olevista tuloista asiakkaalle aiheutuvien lääkekustannusten mukaan, kuitenkin enintään sairausvakuutuslain 5 luvun 8 §:ssä tarkoitettua vuosiomavastuun suuruisena
- muiden kuin sairausvakuutuslain mukaan korvattavien lääkkeiden, kliinisten ravintovalmisteiden ja perusvoiteiden kustannukset vähennetään asiakkaan tai hänen edustajansa hakemuksesta siltä osin kuin lääkemääräyksen tehnyt terveydenhuollon ammattihenkilö on arvioinut ne asiakkaan terveydelle tarpeellisiksi.

13 PERHE- JA SOSIAALIPALVELUT/ ASIAKASMAKSUKÄYTÄNTÖ

Suurin osa perhe- ja sosiaalipalveluista ovat asiakkaille maksuttomia lakisääteisiä palveluita. Asiakasmaksuja voidaan periä lastensuojelulain mukaisen perhehoidon, laitoshoidon ja asumispalvelun korvaukseksi, lapsiperheiden kotipalvelusta sekä ehkäisyneuvolan ehkäisyvalmisteista. Taulukossa on kuvattu asiakasmaksut 1.1.2021 alkaen.

PERHE- JA SOSIAALIPALVELUIDEN ASIAKASMAKSUT

Lastensuojelussa maksua voidaan periä lastensuojelulain sijaishuoltona, avohuollon tukitoimena tai jälkihuoltona järjestetystä perhehoidosta tai laitoshuollosta tai asumispalveluista.	<p>Vanhemmilta voidaan periä maksukyvyyn mukainen maksu, joka saa määrältään olla enintään lapsen elatuksesta annetun lain 1-3 §:n perusteella määräytyvän elatusavun suuruinen.</p> <p>Lisäksi voidaan periä kohtuullinen maksu lapsen/nuoren tuloista, korvauksista ja saamisista. Maksu voi olla enintään 1835,20 €/kk (asiakasmaksuasetus 20 § 2 mom.) Essote voi periä lapselle tulevat elatusavut perhe- ja laitoshoidon sekä asumispalvelun ajalta. Lapsen tuloista, korvauksista ja saamisista tulee kuitenkin, lapsilisää lukuun ottamatta, varata kuukausittain vähintään 40 % hänen itsenäistymisvaroihinsa.</p>
Lapsiperheiden tilapäinen kotipalvelu (SHL)	<p>Kun käyntejä on enintään yksi viikossa tai ennalta tiedetty ajanjakso (esim. vanhemman sairastuminen tai asiointikäynnit) asiakasmaksut ovat:</p> <p>7,00 €/tunti</p> <p>Toimeentulotukiasiakkaille palvelu on maksuton.</p> <p>Kiireellisissä tilanteissa lyhytaikaista (1-3 kertaa, enintään 3 tuntia/käyntikerta) lapsiperheiden kotipalvelua voidaan myöntää maksuttomana palveluna alkuarviointitiimin sosiaalityöntekijän päätöksellä.</p>

Lapsiperheiden säännöllinen kotihoito

Lapsiperheiden kotipalvelu on lähtökohtaisesti maksullista. Maksu määräytyy perheen tulojen, koon ja myönnetyn tuntimäärän perusteella. Kotipalvelusta ei peritä maksua, jos perheen tulot jäävät alle tulorajan.

Jatkuvasti ja säännöllisesti annetusta kotisairaanhoidosta ja sosiaalihuolto-asetuksen (607/83) 9§:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua kotipalvelusta voidaan periä palvelun laadun ja määrän, palvelun käyttäjän maksuky-

vyn sekä perheen koon mukaan määräytyvä kohtuullinen kuukausimaksu (30.12.1992/1648). Jatkuvasti säännöllisesti kotiin annettavista palveluista peritään hoitotuntien ja asiakkaan maksukyvyn mukainen kuukausimaksu.

Maksu määräytyy seuraavan taulukon perusteella bruttotuloista määriteltynä prosenttiosuutena. Kuukausimaksu saa olla enintään maksuprosentin osoittama määrä tulorajan ylittävistä kuukausituloista. Maksu ei saa ylittää tuotantokustannuksia. Alle 5,00 euron maksua ei peritä. Tuntimäärä perustuu yhdessä asiakkaan kanssa laadittavaan hoito- ja palvelusuunnitelmaan, jota tarkistetaan palvelujen tarpeen muuttuessa.

Tulorajat ovat seuraavat:

Perheen koko, henkilö- määrä	1	2	3	4	5	6
Tuloraja euroa kuukau- dessa	588	1 084	1 701	2 103	2 546	2 924

Jos henkilöitä on enemmän kuin kuusi, tulorajaa korotetaan 350,00 € kustakin seuraavasta henkilöstä.

Palvelutunnit / kk	%-osuus	%-osuus	%-osuus	%-osuus	%-osuus	%-osuus
4 tuntia tai vähemmän	8	7	6	6	6	6
5	10	8,75	7,5	7,5	7,5	7,5
6	12	10,5	9	9	9	9
7	14	12,25	10,5	10,5	10,5	10,5
8	16	14	12	12	12	12
9	17	14,75	12,5	12,5	12,5	12
10	18	15,5	13	13	13	12
11	19	16,25	13,5	13,5	13,5	12
12	20	17	14	14	14	12
13	21	17,75	14,5	14,5	14	12
14	22	18,5	15	15	14	12
15	23	19,25	15,5	15,5	14	12
16	24	20	16	16	14	12
17	24,5	20,5	16,5	16	14	12
18	25	21	17	16	14	12
19	25,5	21,5	17,5	16	14	12
20	26	22	18	16	14	12

21	26,5	22,5	18,5	16	14	12
22	27	23	19	16	14	12
23	27,5	23,5	19	16	14	12
24	28	24	19	16	14	12
25	28,5	24	19	16	14	12
26	29	24	19	16	14	12
27	29,5	24	19	16	14	12
28	30	24	19	16	14	12
29	30,5	24	19	16	14	12
30	31	24	19	16	14	12
31	31,5	24	19	16	14	12
32	32	24	19	16	14	12
33	32,5	24	19	16	14	12
34	33	24	19	16	14	12
35	33,5	24	19	16	14	12
36	34	24	19	16	14	12
37	34,5	24	19	16	14	12
38 tai enemmän	35	24	19	16	14	12

13.1 Perhesuunnitteluneuvolan maksut

Kohdunsisäiset ehkäisimet:

Hormonikierukka 108,00 €

Kuparikierukka 49,00 €

Ehkäisykapselit 81,00 €

Ehkäisytabletit asiakas maksaa itse, reseptin saa ehkäisyneuvolasta.

Kaikki ehkäisyvälineet ovat maksuttomia alle 20 vuotiaille.

Alle 25-vuotiaat saavat maksuttoman ehkäisytablettien aloituspakkauksen (3kk annos).

14 MUUT MAKSUT

Kuvantamisessa otettujen kuvien siirtämisestä CD:lle peritään 24,80 euroa (cd-levy sisältyy hintaan sis. alv).
(Ei kerrytä maksukattoa)

Henkilökunta-ateriat

Verohallituksen päätöksen DNro VH/7228/00.01.00/2020 mukaan ravintoedun verotusarvo vuonna 2020 on 6,90 €, jos edun hankkimisesta työnantajalle aiheutuneiden välittömien kustannusten ja arvonlisäveron määrä on vähintään 6,80 € ja enintään 10,90 €. Jos välittömien kustannusten ja arvonlisäveron määrä alittaa 6,90 € tai ylittää 10,90 €, edun arvona pidetään välittömien kustannusten ja arvonlisäveron määrää. Tämän päätöksen henkilökuntaruokailun hinta koskee Essoten keittiöissä tuotettujen henkilökuntaruokien hintaa.

Sairaanhoidopiirin ja sosiaali- ja terveydenhuoltoalan koulutusyksiköiden välisissä koulutuskäyttösopimuksissa on sovittu mm. ateriakorvauksista. Hallituksen 26.1.2000 tekemän päätöksen mukaisesti ateriakorvauksen hintaa tarkistetaan aina henkilökunnan ateriahintojen tarkistuksen yhteydessä henkilökunnalta perittävän lounaan (sis. jälki-ruoan) hintaa vastaavaksi. Opiskelijat maksavat ateriansa käteisellä ravintokeskuksen kassaan. Verohallituksen päätös edellyttää lounaan (sis. jälkiruoan) hinnan tarkistamista 6,60 eurosta 6,90 euroon. Lisäksi tarkistetaan muiden aterioiden hintoja.

Korkeakouluopiskelijoiden sekä suojatyössä olevien potilaiden ateriahintojen osalta tehdään erillinen päätös.

Ateriahinnat 1.1.2021 alkaen:

Ateriatyyppi	Hinta €	
	2020	2021
Henkilökuntaruokailu		
Lounas ja jälkiruoka	6,80	6,90
Lounas ilman jälkiruokaa	5,85	5,95
Kevytateria ja jälkiruoka	5,85	5,95
Kevytateria ilman jälkiruokaa	4,90	5,00
Muut ateriat		
Vieraslounas	9,00	9,10
Vieraskevytateria	6,80	6,90